

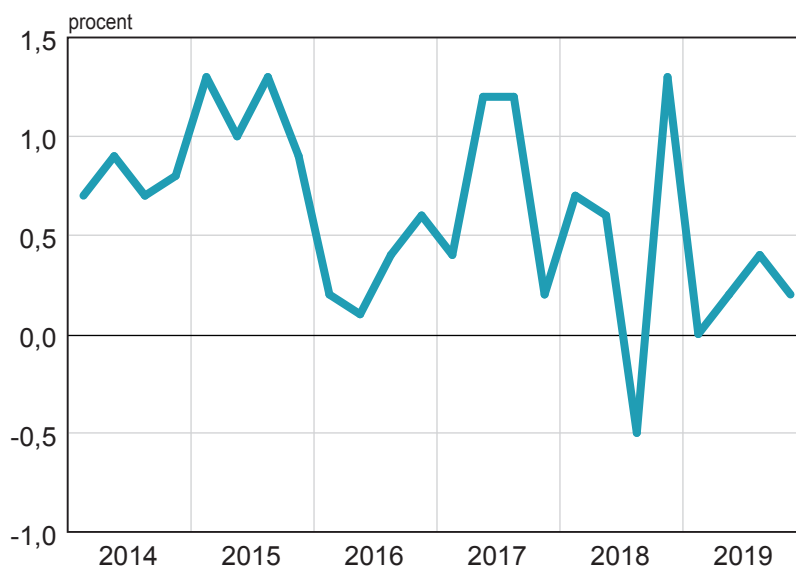
SCB-Indikatorer

E K O N O M I S K M Å N A D S Ö V E R S I K T

Dämpad tillväxt i svensk ekonomi

Bruttonationalprodukten, BNP

Förändring från föregående kvartal, säsongrensat

- Positivt handelsnetto i januari

Sid 11

- Svenskarnas genomsnittliga skulder allt högre

Sid 23

*I fokus:
Högutbildade
kvinnor har
högre frånvaro
från arbetet
sid 12*

INNEHÅLL

Konjunkturläget.....	2	Priser.....	14
Näringsliv.....	4	Arbetsmarknad.....	17
Byggnad.....	7	Finansmarknad.....	18
Handel och konsumtion.....	8	Internationell utblick.....	21
Utrikeshandel.....	11	Svenska ekonomiska indikatorer.....	24
I fokus.....	12		

Indikatorer

	Senaste uppgift	Utveckling senaste		
		mån	3 mån	året
Produktion				
Näringslivets produktion	dec	○	+	○
Industrins produktion	dec	○	○	○
Industrins ordergång	dec	○	○	○
Tjänsteproduktion	dec	○	+	+
Användning				
Handelsnetto ¹⁾	jan	+	+	+
Hushållens konsumtion	dec	+	+	+
Detaljhandels försäljning	jan	+	+	+
Nyregistrering av personbilar	jan	○	+	○
Övriga indikatorer				
Konsumentpriser ²⁾	jan	○		+
Producentpriser	jan	○		○
Sysselsättning ³⁾	jan	+		+
Arbetslöshet ^{3,4)}	jan	+		+

1) Varuexport minus varuimport under perioden

2) KPIF

3) Uppgifterna mer osäkra än vanligt pga minskat urval

4) Andel av arbetskraften

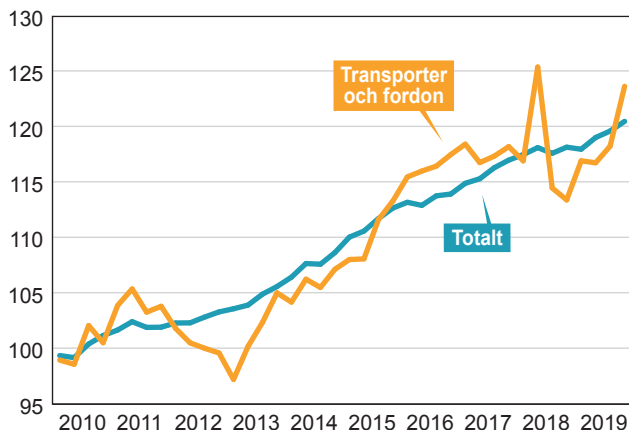
KONJUNKTURLÄGET

Dämpad tillväxt i den svenska ekonomin

Fjärde kvartalet 2019 dämpades Sveriges BNP-tillväxt något. Jämfört med kvartalet innan steg BNP med 0,2 procent, säsongrensat. Det var en halvering av tillväxten under tredje kvartalet. Framförallt var det svagare export som drog ner. Trots att även importen sjönk så var nedgången för exporten större vilket gav ett negativt bidrag från nettoexporten. Hushållskonsumtionen bidrog istället positivt och där var det framförallt ändamålet transporter, där inköp av nya bilar ingår, som ökade kraftigt.

Hushållskonsumtion

Säsongrensade kvartalsvärden, volymindex 2010=100

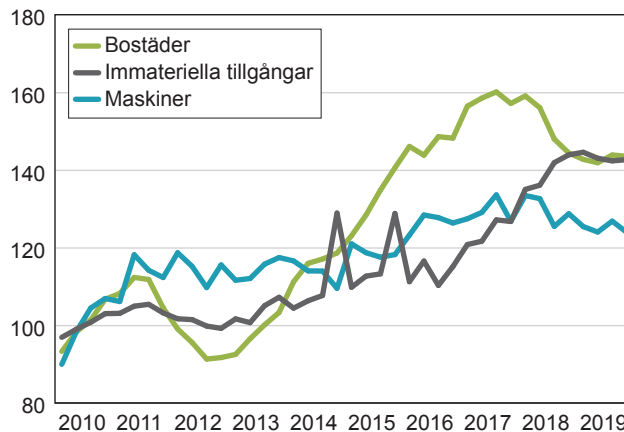
Vid årsskiftet skärptes reglerna för bonus malus vilket innebar högre skatt för bensin- och dieseldrivna bilar. Det påverkade försäljningen positivt i december enligt samma mönster som i juni 2018 då bonus malus introducerades. Den gången sjönk försäljningen efterföljande månader och var en bidragande orsak till att BNP minskade tredje kvartalet 2018. Statistiken över nyregistreringar av personbilar och lätta lastbilar visar samma tendens nu. Efter de höga siffrorna i december kom en rejäl dämpning i januari i år.

Investeringarna föll åter tillbaka

De fasta bruttoinvesteringarna minskade svagt under fjärde kvartalet efter att ha ökat kvartalet innan. Det var framförallt maskininvesteringarna som sjönk. Även bostadsinvesteringarna minskade något men det motverkades av en uppgång för övriga byggnader och anläggningar. Bostadsinvesteringarna växte kraftigt under flera år men har sedan början av 2018 fallit tillbaka. Under 2019 har den negativa trenden avtagit och bostadsinvesteringarna har stabiliserats på en lägre nivå. Samtidigt har även investeringarna i immateriella tillgångar, som fortsatte växa under 2018, haft en närmast sidledes trend under det senaste året.

Fasta bruttoinvesteringar

Säsongrensade kvartalsvärden, volymindex 2010=100

Att exporten minskade fjärde kvartalet 2019 får betraktas som ett trendbrott. Det var första gången sedan första kvartalet 2018 med en nedgång för den totala exporten. Svagare konjunktur i omvärlden, och i synnerhet hos många av Sveriges största handelspartners, kan antas vara en del av orsaken. Samtidigt bröts den långa trenden av svagare kronkurs under fjärde kvartalet då kronan istället stärktes mot de största handelsvalutorna. Detta brukar ge en negativ effekt på exportvolymerna. Både varu- och tjänsteexporten minskade men störst nedgång hade tjänsterna. Samtidigt minskade som sagt importen något. Importen av varor föll

ännu mer än varuexporten men detta motverkades av att tjänsteimporten ökade.

Svagaste årstillväxten sedan 2013

Sett över helåret 2019 ökade Sveriges BNP preliminärt med 1,2 procent¹. Det var den svagaste årstillväxten sedan 2013. Sätter man det i relation till befolkningen, som ökade med 1,0 procent jämfört med 2018, ser man att BNP per capita endast steg marginellt. Framförallt var det exporten som bidrog positivt till tillväxten under fjolåret, trots ett svagt avslutande kvartal. Hushållskonsumtionen bidrog också positivt men tillväxten var den lägsta sedan 2012, trots fortsatt förhållandevis hög befolkningsökning. Det som utmärkte sig tydligast jämfört med tidigare var att investeringarna minskade efter att ha haft höga tillväxttal under de fem föregående åren.

Försörjningsbalansen

Procentuella volymförändringar från föregående år

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
BNP	1,1	2,7	4,4	2,4	2,4	2,2	1,2
Hushållens kons	1,8	2,9	3,5	2,0	2,1	1,7	1,2
Offentlig konsumtion	1,6	1,2	2,2	3,7	0,1	0,4	0,4
Fast bruttoinvestering	0,5	6,1	5,8	4,1	5,6	4,2	-1,2
Lagerinvesteringar ¹⁾	0,2	0,2	0,4	-0,2	0,1	0,4	-0,3
Export	-1,1	4,3	6,3	2,8	4,3	3,2	4,2
Import	0,0	6,1	5,7	3,8	4,8	3,6	1,8

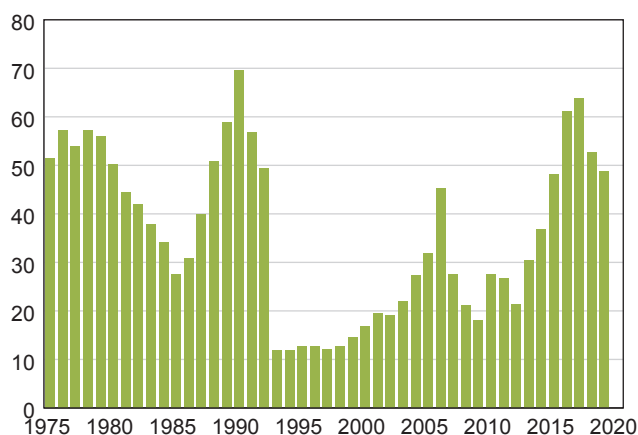
1) Förändring i procent av BNP för jämförelseperioden
Anm. 2018 och 2019 baseras på kvartalsberäkningar.

Bostadsbyggandet minskade 2019

Enligt den preliminära statistiken för 2019 minskade bostadsbyggandet för andra året i rad. Antalet påbörjade lägenheter var cirka 49 000 under året, vilket kan jämföras med knappt 53 000 under 2018. Det var i sin tur en rejäl dämpning från 2017 då närmare 64 000 bostadsbyggen påbörjades. Samtidigt är nivån fortsatt hög historiskt sett. Man får backa till perioden 1988–1992 för att hitta en femårsperiod med högre bostadsbyggande än åren 2015–2019.

Nybyggnation bostäder

Tusental påbörjade bostadslägenheter per år

¹ Årsberäkningen av 2018 och 2019 bygger på summering av kvartalsberäkningarna. Ordinarie årsvisa nationalräkenskaper, då mer fullständiga underlag finns tillgängliga, publiceras cirka 17 månader efter det aktuella årets utgång.

Att byggandet har minskat de två senaste åren kan till viss del förklaras med en avmattning av konjunkturen i kombination med hårdare reglering på bostadsmarknaden. Bostadspriserna började sjunka hösten 2017 och skärpningen av amorteringskravet våren 2018 gav en ytterligare kylande effekt på bostadsmarknaden. Prisdregningen påverkade även byggbranschen då det innebar lägre avkastning och ökade risker för byggprojekt. Bostadspriserna har dock vänt uppåt det senaste året och tendensen i byggstatistiken var också uppåtgående i slutet av fjolåret. Under fjärde kvartalet 2019 påbörjades fler bostadsbyggen än under motsvarande kvartal 2018 (även utan uppräknings). Det var första kvartalet med en positiv årstakt sedan fjärde kvartalet 2017.

Stigande arbetslöshet

Arbetsmarknaden har försvagats under det senaste året. Fortsatt är trenden för sysselsättningen svagt positiv men då arbetskraften ökar snabbare innebär det att den relativa arbetslösheten, antalet arbetslösa i förhållande till arbetskraften, stiger. På grund av att urvalet i arbetskraftundersökningen (AKU) för tillfället är mindre än vanligt är siffrorna mer osäkra än normalt, speciellt om man bara tittar på enskilda månadssiffror. Trenden visar dock att arbetslösheten är på uppgång. I januari var arbetslösheten 7,5 procent, vilket kan jämföras med 6,5 procent motsvarande månad i fjol. För att minska osäkerheten i skattningarna framöver planeras en utökning av urvalet i AKU under våren.

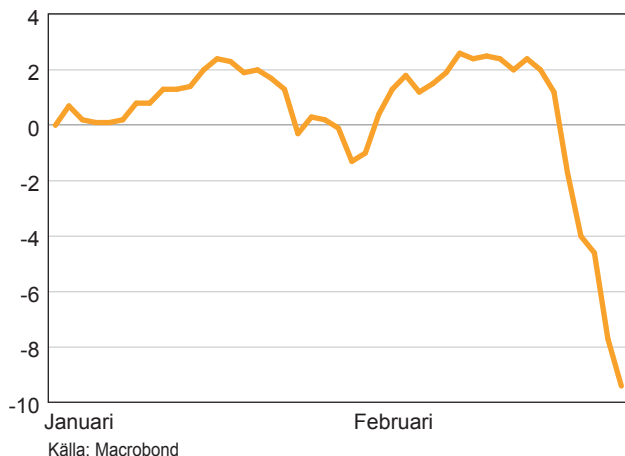
Coronaviruset skapar oro

Spridningen av coronaviruset har dominerat nyhetsflödet de senaste veckorna och den ökade oron innebar kraftiga börsfall i slutet av februari. Detta sedan det framkommit att antalet smittade utanför Kina ökat markant och WHO har varnat för att det kan leda till en pandemi. Antalet döda och smittade stiger kontinuerligt men i Kina såg ökningstakten ut att avta i slutet av februari. Stora delar av landet är dock fortsatt kraftigt påverkat där invånarna i flera städer hålls isolerade och fabriker, butiker och restauranger håller stängt. Detta riskerar att påverka den kinesiska ekonomin negativt under årets början men virusutbrottet påverkar även omvärlden genom minskad handel och minskat resande.

Kina har under det senaste decenniet ökat sin andel av världsekonomin markant, där framförallt en växande exportindustri har bidragit till detta. Landet är både en viktig producent av varor för konsumtionsledet och av insatsvaror inom tillverkningsindustrin. Statistik över hur den reala ekonomin har påverkats i Kina och i omvärlden dröjer dock några månader. På finansmarknaden syns effekterna mer direkt, och där var till en början reaktionerna relativt måttliga. Efter en nedgång i slutet av januari, speciellt på kinesiska börser, återhämtade sig kurserna under första halvan av februari. Men under månadens avslutande vecka föll kurserna brant över hela världen till följd av oron för coronavirusets effekter. Börsnedgången var på många håll den värsta sedan finanskrisen.

Global börsutveckling under 2020

MSCI World Index. Procentuell förändring från årsskiftet

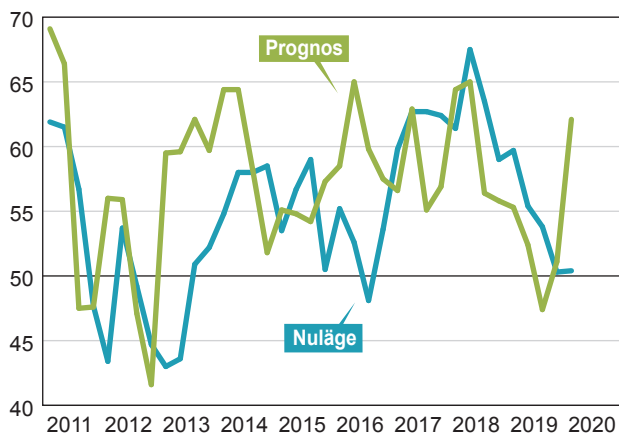
Källa: Macrobond

Ökad framtidstro bland exportcheferna

I mitten av februari publicerades exportchefsindex (EMI) för första kvartalet. Undersökningen görs av SCB på uppdrag av Business Sweden. Tendensen har sedan andra halvåret 2018 varit nedåtgående men första kvartalet 2020 vände indexet upp rejält. Den bakomliggande orsaken var betydligt mer optimistiska tongångar på de framåtblickande frågorna. Delindexet EMI prognos steg kraftigt och noterade den högsta nivån sedan andra kvartalet 2018. EMI nuläge var däremot oförändrat jämfört med kvartalet innan och ligger kvar precis över 50-strecket, som är neutralläget. Det ger en bild av att exporten för närvarande står och stampar men att ett uppsving är på väg kommande månader.

Exportchefsindex

Diffusionsindex där 50 är neutralläge

Källa: SCB/Business Sweden

Det bör noteras att merparten av svaren samlades in i slutet av januari då vidden av coronautbrottet ännu var oklart. Att USA och Kina undertecknat ett handelsavtal och att Brexit till slut blev av spelade troligtvis in i exportchefernas positivare bedömning. Förväntningarna på exporten steg på samtliga marknader, men allra mest bedömdes exportefterfrågan öka från Nordamerika respektive Asien på tre månaders sikt.

NÄRINGS LIV

Enligt nationalräkenskaperna steg produktionen i näringslivet med blygsamma 0,1 procent fjärde kvartalet 2019. Inom de tjänsteproducerande branscherna var det en viss produktionsökning medan industriproduktionen sjönk jämfört med kvartalet innan. Det följer trenden från de tidigare kvartalen 2019 där tjänstebansherna visat fortsatt tillväxt medan industrins produktion minskat samtliga fyra kvartal.

Industrins ordergång har haft en nedåtgående trend den senaste tiden och trenden fortsatte även i december. För helåret 2019 noterades lägre ordergång än 2018 och det var framförallt inhemska order som minskade. Exportordergången steg kraftigt under inledningen av året men sjönk sedan tillbaka och blev till slut närmast oförändrad jämfört med 2018.

Enligt Konjunkturinstitutets månadsbarometer har stämningen i näringslivet förbättrats under de två första månaderna i år. Framförallt för tillverkningsindustrin har konfidensindikatorn vänt uppåt, och ligger nu över sitt historiska genomsnitt. Ljusare produktionsplaner och en förbättrad bedömning av färdigvarulagren ligger bakom detta. Även bygg och anläggning samt detaljhandel ligger över det normala medan tjänstesektorn ligger fortsatt under normalnivå.

Produktion i näringslivet

Senaste uppgift: december 2019

Källa: SCB:s produktionsvärdeindex

Kim Jeongwon

Näringslivets produktion minskade svagt

Produktionen inom näringslivet minskade med 0,4 procent jämfört med november i säsongrensade tal. Industrisektorn uppvisade negativa utvecklingstal och minskade med 1,7 procent. Byggsektorn ökade svagt med 0,4 procent, och december var tredje månaden i rad som byggproduktionen utvecklades positivt. Tjänsteproduktionen var oförändrad jämfört med november.

Produktion i näringslivet

Förändring i procent

	dec 19/ nov 19 ¹⁾	okt-dec 19/ jul-sep 19 ¹⁾	dec 19/ dec 18 ²⁾	jan-dec 19/ jan-dec 18 ²⁾
Industri	-1,7	-1,3	-3,2	0,7
Bygg	0,4	3,1	4,1	5,0
Tjänster	0,0	0,4	0,1	1,5
Näringslivet totalt	-0,4	0,3	-0,3	1,7

1) Säsongrensade och kalenderkorrigerade

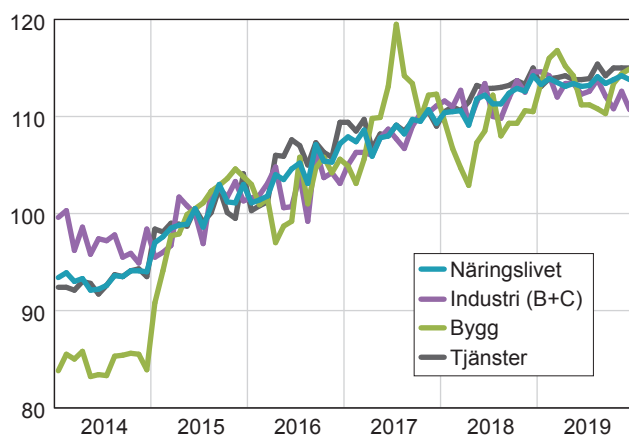
2) Kalenderkorrigerade

Jämfört med december 2018 minskade produktionen inom näringslivet med 0,3 procent i kalenderkorrigerade tal. Industrisektorn uppvisade negativa utvecklingstal även på årsbasis, och backade med 3,2 procent. I likhet med månadsutvecklingen utvecklades byggsektorn positivt

och ökade med 4,1 procent. Under 2019 har byggsektorn uppvisat positiv årsutveckling under samtliga månader förutom juli där byggsektorn hade en svag nedgång. Tjänstesektorn ökade med 0,1 procent.

Produktion i näringslivet (PVI)

Säsongrensade månadsvärden. Index 2015=100

Anm. 2014 modellskattad utifrån tidigare index.

Akkumulerat under året, januari–december 2019, har produktionen inom näringslivet ökat med 1,7 procent jämfört med samma period 2018, i kalenderkorrigerade tal. Byggsektorn har utvecklats starkast och uppvisade en ökning under perioden med 5,0 procent. Tjänstesektorn och industrisektorn ökade med 1,5 respektive 0,7 procent.

Nedgång för industrisektorn

En majoritet av delbranscherna inom industrin uppvisade positiva utvecklingstal trots en negativ total utveckling på månadsbasis. Bland de största minskningarna återfanns kemi- och läkemedelsindustrin samt industrin för elapparatur, vilka backade med 12,2 respektive 7,3 procent. Den negativa utvecklingen som kemi- och läkemedelsindustrin uppvisade i december följde efter en större positiv utveckling i november. Bland de största ökningarna återfanns petroleumindustri samt livsmedelsindustrin. De ökade med 32,0 procent respektive 5,8 procent.

Produktion inom industrin

Förändring i procent

	dec 19/ nov 19 ¹⁾	okt–dec 19/ jul–sep 19 ¹⁾	dec 19/ dec 18 ²⁾	jan–dec 19/ jan–dec 18 ²⁾
Trävaruindustri, ej möbler	1,4	-1,1	-4,4	-4,9
Massa och papper	0,5	1,8	1,1	-2,8
Grafisk industri	4,0	9,1	5,5	-8,7
Kemisk industri o läkem.	-12,2	4,1	14,4	17,6
Stål- och metallverk	1,4	-8,0	-13,9	-4,5
Metallvaruindustri	0,1	-1,1	-7,0	-1,8
Elektronikindustri	-2,1	-1,8	-5,6	3,3
Maskinindustri	-2,2	-4,9	-8,0	2,1
Industri för motorfordon	-0,7	-3,2	-4,0	-1,0
Industrin totalt	-1,7	-1,3	-3,2	0,7

1) Säsongrensat och kalenderkorrigerat

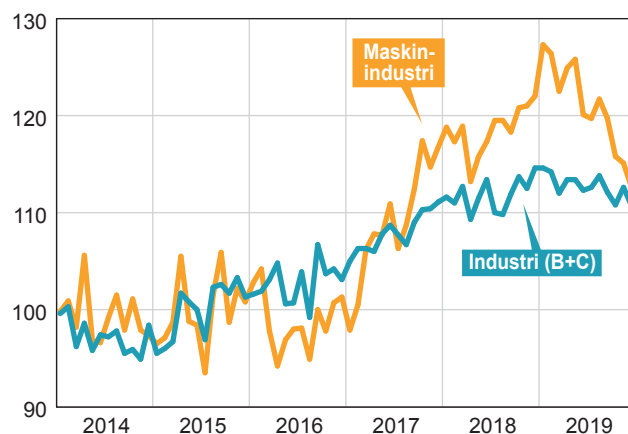
2) Kalenderkorrigerat

Jämfört med december 2018 minskade produktionen inom industrisektorn med 3,2 procent efter kalenderkorrigerat. De flesta delbranscherna backade på årsbasis. Största minskning uppvisade industrin för petroleumpro-

dukter som hade negativ utveckling på årsbasis under hela 2019. Industrin för elapparatur backade även på årsbasis, och uppvisade en minskning med 16,0 procent. Även stål- och metallverk samt maskinindustrin minskade kraftigt på årsbasis. Bland de delbranscherna som uppvisade en positiv utveckling jämfört med december 2018 återfanns kemi- och läkemedelsindustrin och textilindustrin, vilka ökade med 14,4 procent respektive 10,4 procent. Årsutvecklingen inom kemi- och läkemedelsindustrin har varit stark och positiv under hela 2019.

Produktion inom industrin (PVI)

Säsongrensade månadsvärden. Index 2015=100

Anm. 2014 modellskattad utifrån tidigare index.

Akkumulerat under året, januari–december, har produktionen inom industrin varit 0,7 procent högre än motsvarande period 2018, i kalenderkorrigerade tal. Störst ackumulerad utveckling uppvisade kemi- och läkemedelsindustrin som ökade med 17,6 procent. Störst ackumulerad minskning uppvisade grafisk industri som backade med 8,7 procent.

Svagt positiv utveckling för tjänstesektorn

Tjänsteproduktionen var oförändrad i december jämfört med november, i säsongrensade tal. Motorhandeln utvecklades starkast av delbranscherna och ökade med 17,1 procent. Det var den största uppgången som motorhandeln uppvisat sedan juni 2018. Att ökningen var så kraftig just i december kan förklaras av de nya regler som påverkar beskattningen av bensin- och dieselbilar som infördes vid årsskiftet. Det gav en kraftigt ökad bilförsäljning i december. Informations- och kommunikationsbranschen samt utbildningsbranschen utvecklades svagast. Dessa minskade med 2,4 procent respektive 1,3 procent på månadsbasis.

Jämfört med december 2018 ökade tjänsteproduktionen med 0,1 procent i kalenderkorrigerade tal. Motorhandeln utvecklades starkast även på årsbasis och ökade med 22,0 procent. Motorhandeln har uppvisat positiv årsutveckling under samtliga av de senaste sex månaderna, medan samtliga månader under det första halvåret av 2019 uppvisade negativ årsutveckling. Detta beror till stor del på systemet bonus malus som infördes i juli 2018. Näst största ökning återfanns inom utbildningsväsendet, vilket ökade med 5,8 procent. Bland de branscher som uppvisade negativa

utvecklingstal återfanns branschen för hotell och restaurang. Branschen har uppvisat negativ årsutveckling under samtliga av de senaste fyra månaderna. Informations- och kommunikationsbranschen uppvisade negativa utvecklingstal även på årsbasis, och minskade med 4,2 procent.

Produktion inom tjänstesektorn

Förändring i procent

	dec 19/ nov 19 ¹⁾	okt-dec 19/ jul-sep 19 ¹⁾	dec 19/ dec 18 ²⁾	jan-dec 19/ jan-dec 18 ²⁾
Motorhandel	17,1	8,8	22,0	-0,8
Partihandel	-0,6	0,6	-1,9	3,0
Detaljhandel	0,7	0,5	3,3	2,6
Transp. o magasinering	-0,1	-0,3	-0,6	-0,6
Hotell o restaurang	-1,2	-2,9	-4,3	-0,5
Informat. o kommunikation	-2,4	2,0	-4,2	2,6
Fastighetsverksamhet	1,0	0,7	4,3	2,4
Företags tjänster	1,4	0,7	1,4	0,5
Tjänstebranscher totalt	0,0	0,4	0,1	1,5

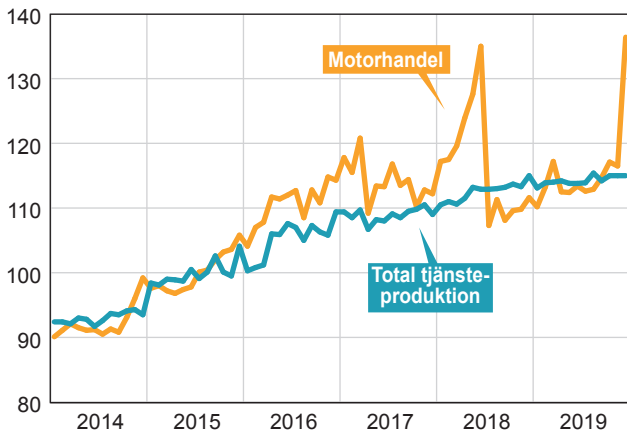
1) Säsongrensade och kalenderkorrigerade

2) Kalenderkorrigerade

Akkumulerat under 2019, januari–december, har tjänstproduktionen varit 1,5 procent högre än motsvarande period 2018, i kalenderkorrigerade tal. Störst ackumulerad ökning uppvisade partihandeln som steg med 3,0 procent. Störst ackumulerad nedgång uppvisade motorhandeln som minskade med 0,8 procent.

Produktion inom tjänstesektorn (PVI)

Säsongrensade månadsvärden. Index 2015=100

Anm. 2014 modellskattad utifrån tidigare index.

Fortsatt ökad byggproduktion

Byggproduktionen ökade med 0,4 procent i december jämfört med november, i säsongrensade tal. Även årsutvecklingen var positiv, och byggsektorn ökade med 4,1 procent jämfört med motsvarande månad 2018, i kalenderkorrigerade tal. Akkumulerat under 2019, januari–december, ökade byggproduktionen med 5,0 procent jämfört med motsvarande period 2018, i kalenderkorrigerade tal.

Industrins ordergång

Senaste uppgift: december 2019

Källa: SCB:s ordergång och omsättningsstatistik

Linn Hedman

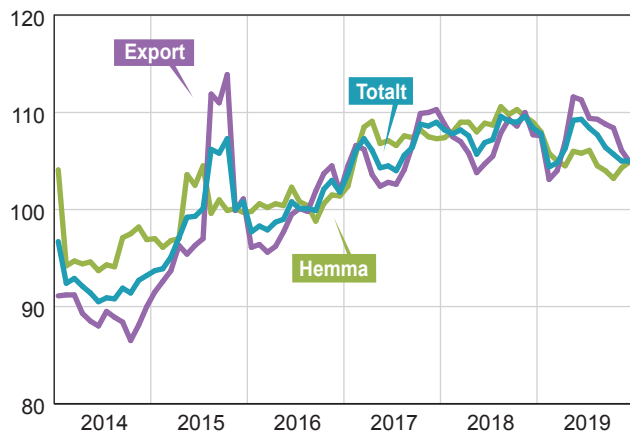
Minskad ordergång i december

Industrins totala ordergång minskade 0,5 procent i december jämfört med november, i säsongrensade tal. Hemmamarknaden ökade 1,7 procent och exportmarknaden minskade med 2,1 procent.

På årsbasis minskade ordergången för den totala marknaden med 4,7 procent, efter kalenderkorrigering. Hemmamarknaden minskade med 3,1 procent och exportmarknaden minskade med 5,6 procent.

Industrins ordergång

Säsongrensade månadsvärden utjämnade med tremånaders glidande medelvärde. Index 2015=100, fasta priser

Stor nedgång för delbranschen annan transportmedelsindustri

Det var en blandad utveckling bland industrins delbranscher på månadsbasis. Störst negativ utveckling återfanns inom annan transportmedelsindustri som minskade med 26,8 procent. Hemmamarknaden minskade med 10,4 procent och exportmarknaden minskade med 17,6 procent. Nedgången följde efter en större uppgång under november. Även industrin för elapparatur uppvisade en nämnvärd minskning med 16,9 procent på den totala marknaden.

Störst positiv utveckling återfanns inom industrin för petroleumprodukter som ökade med 28,7 procent i säsongrensade tal. Även stål- och metallverk uppvisade en stark utveckling, och ökade med 9,4 procent. Utvecklingen i branschen var positiv på både hemma- och exportmarknad.

Sett till hela fjärde kvartalet var den totala ordergången 2,5 procent lägre än föregående kvartal, i säsongrensade tal. Ordergången från svenska kunder var 0,2 procent lägre än föregående kvartal medan ordergången från utländska kunder var 2,9 procent lägre.

Negativ årsutveckling för industrin för metallvaror

En majoritet av industrins delbranscher uppvisade en negativ årsutveckling i december, i kalenderkorrigerade tal. Bland de största minskningarna återfanns industrin

för metallvaror och övrig maskinindustri, vilka minskade med 24,0 respektive 17,6 procent. Industrin för metallvaror hade negativ årstakt för femte månaden i rad.

Bland de största ökningarna jämfört med december 2018 återfanns kemi- och läkemedelsindustrin samt industrin för petroleumprodukter, vilka ökade med 18,4 respektive 9,1 procent, kalenderkorrigerat. Kemi- och läkemedelsindustrin har utvecklats starkt under en längre tid, och hade positiv årsutveckling under elva av tolv månader 2019. Industrin för petroleumprodukter vände sin utveckling efter fyra månader med negativ utveckling på årsbasis.

Orderingång och omsättning			
Förändring i procent	dec 19/ nov 19 ¹⁾	dec 19/ dec 18 ²⁾	jan–dec 19/ jan–dec 18 ²⁾
	Orderingång		
Hemmamarknad	2	-3	-4
Exportmarknad	-2	-6	0
Totalt	-1	-5	-2
Omsättning			
Hemmamarknad	2	-5	-4
Exportmarknad	0	-3	0
Totalt	1	-4	-2

- 1) Säsongsrensade och kalenderkorrigerat
2) Kalenderkorrigerat

Negativ ackumulerad årsutveckling

Beräkningarna för helåret 2019 visar att orderingången totalt sett föll med 1,5 procent jämfört med helåret 2018, i kalenderkorrigerade tal. Hemmamarknaden minskade med 3,6 procent medan exportmarknaden ökade med 0,2 procent.

Industrins kapacitetsutnyttjande

Senaste uppgift: fjärde kvartalet 2019

Källa: SCB:s kapacitetsutnyttjandestatistik

Minskat kapacitetsutnyttjande i industrin

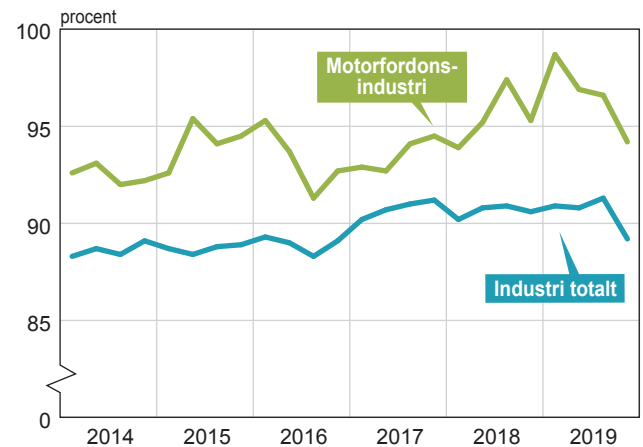
Industrins kapacitetsutnyttjande minskade med 2,1 procentenheter under det fjärde kvartalet 2019 jämfört med det tredje kvartalet 2019, i säsongsrensade tal.

Minskningen av kapacitetsutnyttjandet i industrin innebar att utnyttjandegraden minskade till 89,2 procent, i säsongsrensade tal.

På årsbasis minskade kapacitetsutnyttjandet med 1,3 procentenheter jämfört med det fjärde kvartalet 2018, och redovisade en utnyttjandegrad på 89,1 procent, i kalenderkorrigerade tal.

Industrins kapacitetsutnyttjande

Säsongsrensade kvartalsvärden

BYGGMARKNAD

Fallande anbudspriser

Enligt Konjunkturinstitutets konjunkturbarometer sjönk konfidensindikatorn för bygg- och anläggningsverksamhet marginellt i februari. Det är fortsatt omdömen om orderstockarnas storlek som bidrar till det något starkare stämningläget medan husbyggarnas anställningsplaner bidrar negativt till indikatorns nivå.

Företagen inom bygg- och anläggningsverksamhet rapporterar sammantaget om ett ökat byggande i nivå med det normala. Signalerna skiljer sig dock åt. Bland husbyggarna har byggandet varit i stort sett oförändrat medan det bland anläggningsbyggarna har ökat. När det gäller de kommande tre månaderna är företagen mer enade och tror på ett närmast oförändrat byggande.

Inom anläggningsverksamhet har orderstocken ökat starkt medan den var oförändrad för husbyggarna. Kommande tremånadersperiod väntas orderstockarna vara närmast oförändrade.

Byggföretagen rapporterar sammantaget att antalet anställda har minskat de tre senaste månaderna, vilket förklaras av utvecklingen bland husbyggarna. Planerna för de kommande månaderna tyder på fortsatta personalneddragningar.

Otillräcklig efterfrågan är, i samma utsträckning som föregående månad, det främsta hindret för ett ökat byggande.

Byggföretagen rapporterar om fallande anbudspriser och fler företag än normalt förväntar sig att anbudspriserna fortsätter att sjunka de kommande månaderna.

Byggekostnader

Senaste uppgift: januari 2020

Källa: SCB:s faktorprisindex för flerbostadshus

Faktorprisindex steg med 0,8 procent

Faktorprisindex för flerbostadshus steg med 0,8 procent mellan december 2019 och januari 2020. Under motsvarande period förra året ökade faktorprisindex med 0,7

procent. Entreprenörernas kostnader, som har en vikt på drygt 82 procent av faktorprisindex, steg med 0,2 procent mellan december 2019 och januari 2020.

Byggmaterialkostnaderna höjdes med 0,4 procent. Inom byggmaterialgruppen steg kostnaderna för vitvaror mest. De ökade med 3,1 procent. Alla andra byggmaterialkostnader ökade något, förutom kostnaderna för trävaror som sjönk med 1,7 procent, och järn- och stål inklusive armeringsstål som var oförändrade.

Entreprenörernas kostnader inom gruppen transporter, drivmedel och elkraft steg med 0,8 procent. Ökningen inom den gruppen berodde mestadels på att kostnaderna för dieselolja steg med 2,1 procent jämfört med i december 2019. Entreprenörernas övriga omkostnader höjdes med 0,1 procent, medan löner och maskinkostnader var oförändrade.

Under januari steg byggherrekostnaderna, som utgörs av ränte- och kreditivkostnader, kostnader för projektering och centrala administrationskostnader, med 3,6 procent. Höjda räntekostnader var den främsta anledningen till ökningen.

Faktorprisindex för flerbostadshus

Förändring i procent

	jan 20/dec 19	jan 20/jan 19
Entreprenadkostnader	0,2	2,4
Byggmaterial	0,4	2,6
Löner	0,0	1,9
Maskiner	0,0	1,7
Transporter, drivmedel, elkraft	0,8	1,2
Omkostnader	0,1	3,3
Byggherrekostnader	3,6	5,8
Total byggkostnad	0,8	3,0

Byggkostnaderna ökade med 3,0 procent på ett år

Faktorprisindex för flerbostadshus ökade med 3,0 procent mellan januari 2019 och januari 2020. Entreprenörernas kostnader höjdes med 2,4 procent, vilket påverkade faktorprisindex uppåt med 2,0 procentenheter.

Bland entreprenörernas kostnader ökade byggmaterialkostnaderna med 2,6 procent mellan januari 2019 och januari 2020. Den största ökningen i byggmaterialgruppen var järn och stål inklusive armeringsstål, som ökade med 6,2 procent. Kostnaderna för elmateriel och vitvaror höjdes båda med 4,9 procent. Kostnaderna inom övriga byggmaterialgrupper ökade också, förutom kostnaderna för trävaror och armeringsstål som sjönk med 4,4 respektive 0,8 procent.

Entreprenörernas omkostnader höjdes med 3,3 procent. Kostnaderna för löner och maskiner steg med 1,9 respektive 1,7 procent. Kostnaderna för gruppen transporter, drivmedel och elkraft höjdes med 1,2 procent. Inom den gruppen ökade kostnaderna för dieselolja och lastbilstransporter med 7,9 respektive 3,4 procent, medan kostnaderna för elkraft föll med 8,9 procent.

Byggherrekostnaderna steg med 5,8 procent på årsbasis. Den främsta anledningen var att räntekostnaderna ökade med 14,7 procent.

HANDEL OCH KONSUMTION

Hushållskonsumtionen gav ett förhållandevis starkt bidrag till BNP-tillväxten fjärde kvartalet 2019. Till stor del kan det härledas till ändamålet transporter som ökade kraftigt. Det hänger i sin tur ihop med en mycket hög fordonsförsäljning i framförallt december. Den främsta orsaken till det var de skärpta reglerna för bonus malus som gav högre fordonskatt för både bensin- och dieseldrivna bilar från årsskiftet. Statistiken över nyregistreringar visade att det kom en rekyl nedåt i januari 2020. Det följer samma mönster som vid halvårsskiftet 2018 då bonus malus introducerades. En kraftig uppgång i juni 2018 följdes sedan av svagare försäljning kommande månader.

Detaljhandelns försäljning steg i januari men sett över de senaste månaderna är tillväxten relativt måttlig. Dagligvaruhandeln noterade dock sin högsta årstillväxt sedan april i fjol.

Detaljhandel

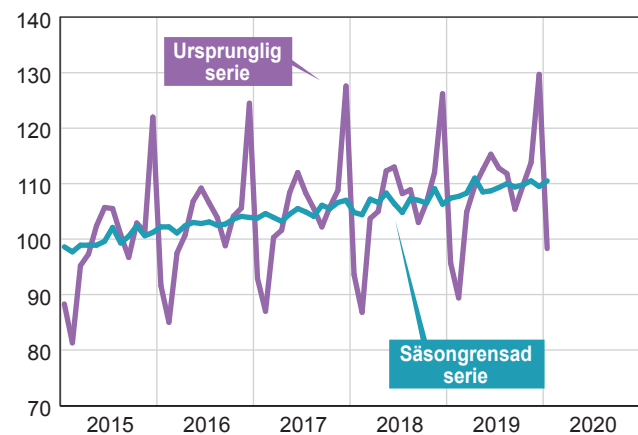
Senaste uppgift: januari 2020

Källa: SCB:s detaljhandelsindex

Försäljningen ökade i januari

Detaljhandelns försäljningsvolym ökade i januari med 0,9 procent, säsongrensad och jämfört med månaden innan. Det senaste halvåret har indexkurvan rört sig svagt uppåt med små månadsvisa förändringar. Sett till den senaste tremånadersperioden, november till januari, ökade försäljningen med 0,4 procent jämfört med närmast föregående tremånadersperiod.

Total försäljningsvolym inom detaljhandeln
Index 2015=100

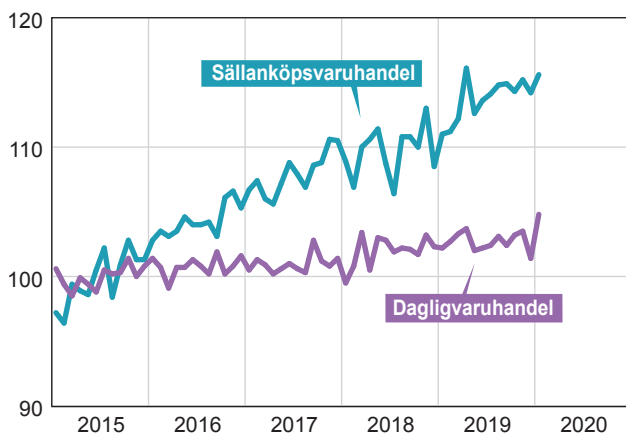
Detaljhandeln brukar delas upp i två delar, dagligvaruhandeln och sällanköpshandeln. Dagligvaruhandeln består främst av livsmedel medan sällanköpshandeln innefattar specialiserad butikshandel, såsom klädhandel och bygghandel. Dagligvaruhandeln har historiskt sett haft en betydligt lägre tillväxttakt än sällanköpshandeln. I januari noterades däremot en ökning för dagligvaruhandelns försäljnings-

volym på hela 3,4 procent medan sällanköpshandeln steg med 1,2 procent jämfört med månaden innan.

Stark sällanköpshandel i årstakt

I årstakt ökade detaljhandelns försäljningsvolym med 2,7 procent, i kalenderkorrigerade, fastprisberäknade tal. Uppgången förklaras främst av sällanköpshandeln som steg med 4,1 procent i årstakt, men dagligvaruhandeln, som steg med 2,5 procent, bidrog också till ökningen.

Försäljningsvolym inom detaljhandeln
Säsongrensade månadsdata. Index 2015=100

Inom sällanköpshandeln utmärkte sig elektronikbranschen vars försäljningsvolym steg kraftigt i januari jämfört med motsvarande månad i fjol. Heminredningsbranschen, möbelhandeln samt bok- och pappershandeln steg alla med över 10 procent. Januari var dock en mindre gynnsam månad för skohandeln som sjönk med 10 procent jämfört med i fjol. Även guldsmeds- samt sport- och fritidshandelns försäljning sjönk, med nästan 7 procent vardera.

Detaljhandel

Försäljningsvolym inom detaljhandeln. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	jan 2020
Dagligvaruhandel	2,5
därav:	
Detaljhandel, mest livsmedel	2,6
Specialiserad detaljhandel med livsmedel, drycker o tobak	2,0
Sällanköpsvaruhandel	4,1
därav:	
Klädhandel	2,9
Skohandel	-10,0
Möbelhandel	10,7
Elektronikhandel	22,0
Järn- och bygghandel	0,3
Bokhandel	11,4
Guldsmedshandel	-6,8
Sport- o fritidshandel	-6,7
Leksakshandel	..
Postorderhandel	-2,0
Totalt detaljhandel	2,7

Hushållens konsumtion

Senaste uppgift: december 2019

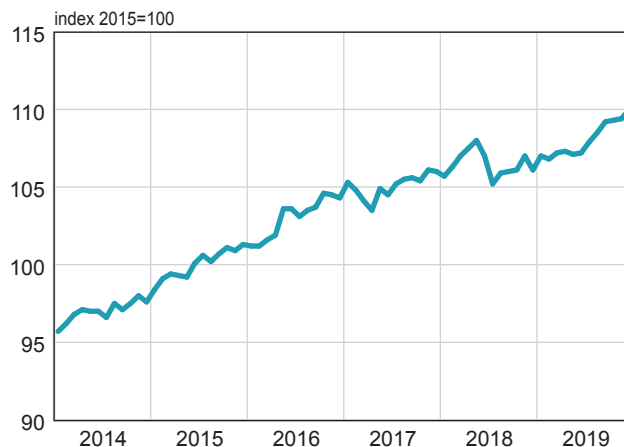
Källa: Hushållens konsumtionsindikator

Thorsten Holzer

Ökad konsumtion i december

Hushållens konsumtion ökade med 0,5 procent i december jämfört med november, säsongrensat och mätt i fasta priser. På årsbasis ökade konsumtionen med 3,7 procent i kalenderkorrigerade tal. Under fjärde kvartalet ökade konsumtionen med 3,0 procent, i kalenderkorrigerade tal, jämfört med samma period 2018.

Hushållens konsumtionsindikator
Säsongrensade månadsdata

Transporter och fordonshandel bidrog mest till uppgången

Införandet av bonus malus-systemet satta sina spår även i december 2019. Branschgruppen Transporter och fordon ökade med 14,3 procent jämfört med motsvarande månad året innan och stod för det största bidraget till hushållens konsumtion. Mätt i fasta priser var bidraget 2,7 procentenheter. Detta ska sättas i relation till en total ökning i fasta priser på 4,2 procent.

Branschgruppen Restauranger, caféer och hotell stod för det största negativa bidraget och minskade med 3,0 procent jämfört med december 2018. Även branschgruppen Bostad, elektricitet, gas och uppvärmning uppvisade en negativ årsutveckling. Konsumtionen inom gruppen minskade med 0,7 procent. Den bakomliggande faktorn var den minskade konsumtionen för el- och uppvärmning som en följd av det mildare klimatet jämfört med december 2018.

Hushållskonsumtion

Hushållens konsumtionsutgifter. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	dec 2019	jan–dec 2019
Detaljhandel, mest livsmedel	1,6	1,3
Beklädnadshandel	-0,8	1,7
Bostad, elektricitet, gas och uppvärmning	-0,7	1,1
Möbler, inredning m.m.	4,6	2,9
Transporter och detaljhandel med och service av motorfordon	14,3	-0,2
Post- och telekommunikation	19,8	6,4
Rekreation och kultur	7,9	3,6
Hotell och restaurang	-3,0	-0,2
Övriga varor och tjänster	4,1	5,4
Hushållens konsumtionsutgifter (exklusive utlandsposter)	3,7	1,5

Ökad hushållskonsumtion under 2019

Hushållens konsumtion ökade med 1,5 procent jämfört med 2018 mätt i kalenderkorrigerade tal. Bostad, el och uppvärmning, som är den varu- och tjänstegrupp som har störst vikt med 26 procent av den totala konsumtionen, ökade med 1,1 procent. Livsmedelskonsumtionen, som har en vikt på 19 procent, ökade med 1,3 procent, medan konsumtionen för Transporter och fordonshandeln (vikt 15 procent) låg på samma nivå som 2018.

Personbilar och lastbilar

Senaste uppgift: januari 2020

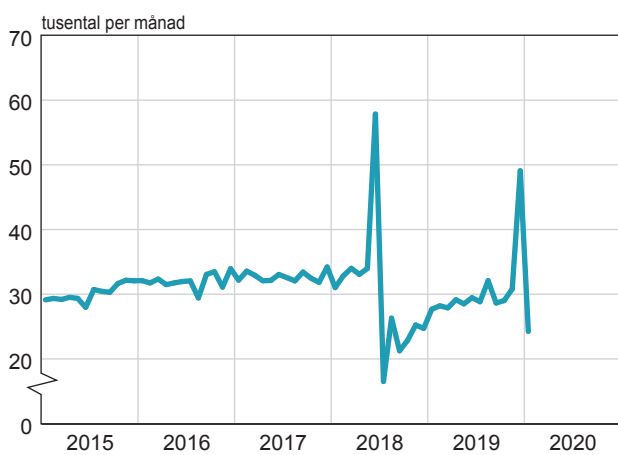
Källa: Trafikanalys och SCB:s fordonstatistik

Rekyl nedåt i januari

Nyregistreringarna av personbilar föll tillbaka kraftigt i januari. Det var en väntad utveckling efter en mycket stark ökning månaden innan. Jämfört med december minskade nyregistreringarna med nästan 51 procent, säsongrensat. I årstakt var nedgången knappt 16 procent.

Nyregistrerade personbilar

Säsongrensade månadsdata

Källa: Trafikanalys samt egna beräkningar

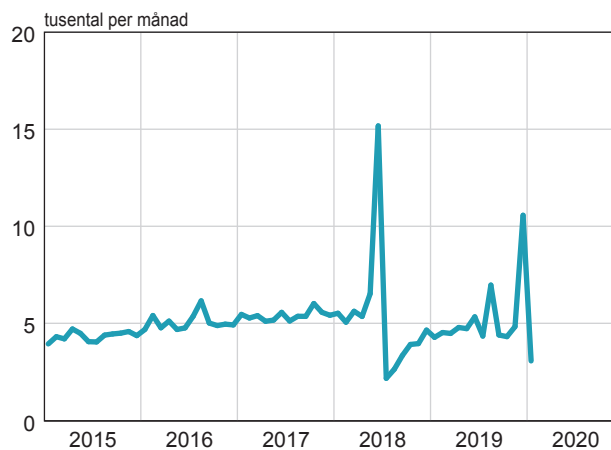
Den svajiga utvecklingen de senaste två månaderna beror på ändrade metoder för att beräkna bilarnas utsläpp från och med årsskiftet. Det i sin tur påverkar nivån på fordonsskatten som till följd av förändringen blir högre för bensin- och dieslbilar. Av de totalt 17 790 nyregistrerade bilarna i januari var knappt 10 400 bensin- eller dieslbilar. Övriga var så kallade klimatbonusbilar där laddhybrider uppgick till mer än hälften. Effekterna av bonus malus är särskilt tydlig för dieslbilarna som utgör en minskande andel av de totala nyregistreringarna. För hybrider är trenden den omvända.

Kraftigt minskade lastbilsregistreringar

Även lastbilsregistreringarna minskade kraftigt i januari efter stora öknings månaden innan. Säsongrensat och jämfört med december backade nyregistreringarna med 71 procent i januari. I december var uppgången nästan 119 procent. I faktiska tal registrerades 2 359 lastbilar. Det var nästan 1 100 färre än januari i fjol, vilket motsvarar en nedgång på knappt 32 procent räknat i årstakt.

Nyregistrerade lastbilar

Säsongrensade månadsdata

Källa: Trafikanalys samt egna beräkningar

I likhet med personbilarna påverkas även nyregistreringarna av lastbilar av bonus malus och de skärpta fordonsskatterna som började gälla den första januari i år.

Företagens lager

Senaste uppgift: fjärde kvartalet 2019

Källa: SCB:s lagerstatistik

Stor lagerminskning inom partihandeln

Svenska företags lager ökade minimalt i fasta priser under fjärde kvartalet 2019, jämfört med föregående kvartal. Den procentuella utvecklingen i volym var oförändrad.

Varuhandelns lager minskade med 3,2 miljarder kronor under fjärde kvartalet. Det motsvarar en nedgång med 1,2 procent i volym. Industrins totala lager ökade med 3,3 miljarder kronor under fjärde kvartalet. Det motsvarar en uppgång med 1,3 procent i volym.

Lagerförändringar

Fjärde kvartalet 2019 jämfört med tredje kvartalet 2019

	Miljoner kr (2010 års priser)	Volymförändring i procent
Industri (B+C)	3 270	1,3
Trävaruindustri	537	4,1
Massa och papper	-95	-0,7
Petroleumprodukter	..	16,6
Stål- och metallverk	1 710	6,3
Metallvaruindustri	-610	-2,9
Maskinindustri	-863	-2,3
Motorfordonsindustri	..	-7,6
Parti- och detaljhandel (G)	-3 225	-1,2
Motorhandel	1 937	3,3
Partihandel	-5 401	-3,9
Detaljhandel	240	0,3
Totalt (B+C+G)	45	0,0

Industrins lager ökade

Lager av färdiga varor och produkter i arbete ökade med 2,9 miljarder kronor och lager av insatsprodukter i den totala industrin ökade med 0,4 miljarder kronor. Det innebär att industrins totala lager ökade med 3,3 miljarder kronor under fjärde kvartalet.

Varuhandelns lager minskade

Företag inom varuhandeln minskade sina lager med 3,2 miljarder kronor under fjärde kvartalet. Störst nedgång hade partihandeln, där lagret minskade med 5,4 miljarder kronor. Inom motorhandeln ökade lagret med 1,9 miljarder kronor och inom detaljhandeln ökade lagret med 0,2 miljarder kronor.

UTRIKESHANDEL

Enligt nationalräkenskaperna utvecklades den svenska utrikeshandeln svagt under avslutningen på 2019. Fjärde kvartalet vände exporten nedåt och minskade för första gången på nästan två år. Nedgången var förhållandevis stor och både exporten av varor och tjänster föll tillbaka. Även importen backade där varuimporten bidrog negativt. Sammantaget lämnade nettoexporten ett negativt bidrag till BNP-utvecklingen.

Utrikeshandeln med varor visade ett överskott i januari. Överskottet på nästan 10 miljarder i löpande priser var högre än ett år innan då överskottet uppgick till 1 miljard.

Exportchefsindex (EMI), som publicerades i mitten av februari, gav tillförsikt till utvecklingen framöver. EMI för första kvartalet ökade kraftigt till den högsta nivån på ett år och det var uteslutande de framåtblickande frågorna som stod bakom lyftet. Nulägesbedömningarna var i stort sett oförändrade. Undersökningen genomfördes dock till övervägande del under slutet av januari, innan utbrottet av coronaviruset i Kina fått allt större spridning.

Sveriges största exportmarknader

Land	Värde mkr		Andel %	Förändr 19/18 %
	2019 jan-dec	2018 jan-dec		
Norge	162 410	151 611	10,7	7
Tyskland	159 713	156 982	10,5	2
USA	120 880	97 944	8,0	23
Finland	107 791	100 837	7,1	7
Danmark	105 566	99 955	7,0	6
Storbritannien	82 416	81 818	5,4	1
Nederländerna	80 047	84 740	5,3	-6
Kina	71 595	67 057	4,7	7
Frankrike	61 579	62 083	4,1	-1
Belgien	60 705	58 115	4,0	4
Polen	49 028	48 226	3,2	2
Italien	41 640	40 334	2,7	3

Sveriges största importmarknader

Land	Värde mkr		Andel %	Förändr 19/18 %
	2019 jan-dec	2018 jan-dec		
Tyskland	268 487	264 906	17,9	1
Nederländerna	141 348	138 709	9,4	2
Norge	137 341	127 464	9,2	8
Danmark	99 702	104 315	6,6	-4
Kina	77 364	68 164	5,2	13
Finland	74 020	70 347	4,9	5
Storbritannien	68 479	74 040	4,6	-8
Belgien	65 849	62 704	4,4	5
Polen	63 393	59 322	4,2	7
Frankrike	56 829	54 898	3,8	4
Italien	50 234	48 897	3,3	3
USA	39 601	40 145	2,6	-1

Handelsnetto

Senaste uppgift: januari 2020

Källa: SCB:s utrikeshandelsstatistik

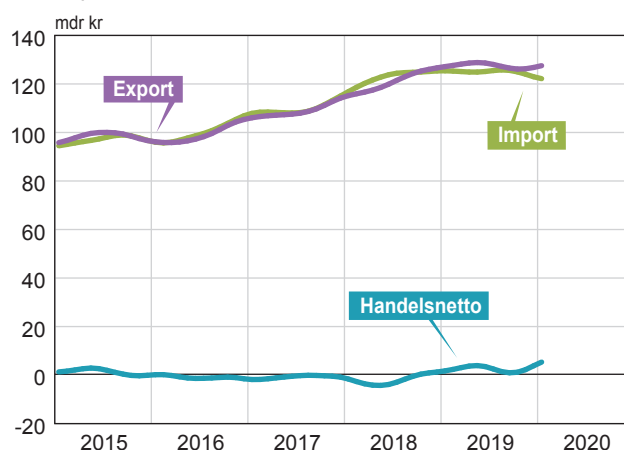
Handelsnettot 9,9 miljarder kronor i januari

Utrikeshandeln med varor gav ett överskott på 9,9 miljarder kronor under januari 2020 enligt preliminära beräkningar. För januari 2019 var det ett överskott på 1,0 miljarder kronor.

Export och import av varor samt handelsnetto

Säsongrensade månadsvärden i löpande priser. Trend.

Miljarder kronor

Högutbildade kvinnor har högre frånvaro från arbetet

Statistik över frånvaron på arbetsmarknaden visar att det är vanligare att kvinnor är frånvarande från jobbet än män. En orsak är att föräldraledighet är betydligt vanligare för kvinnor. Skillnaderna i frånvaro är dock mindre nu än i början av 2000-talet. Siffrorna för fjärde kvartalet 2019 visar att semester var den vanligaste frånvaroorsaken, att högutbildade kvinnor hade högst frånvaro samt att handelsbranschen hade lägst frånvaro av de största branscherna.

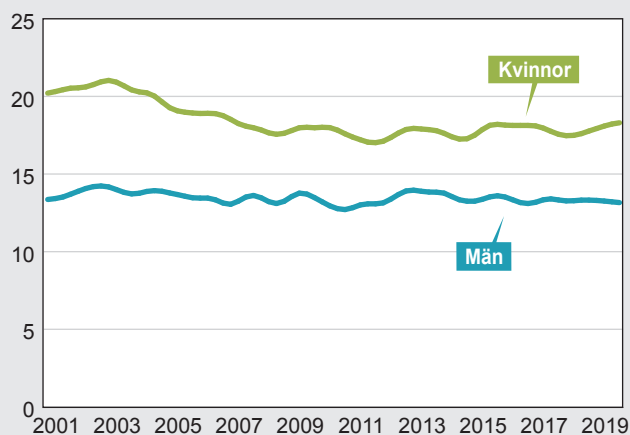
Denna artikel behandlar frånvaron på arbetsmarknaden för personer i åldrarna 15–74 år. Vi redogör för vad arbetskraftsundersökningarna (AKU) säger om frånvaron för män respektive kvinnor, för personer med olika utbildningsnivå och hur det ser ut i de största branscherna.

Med frånvaro avses frånvaron för sysselsatta, vilket innebär att statistiken baseras på personer som har ett arbete, men som har varit frånvarande under referensveckan på grund av olika skäl. Frånvaro varierar över tid och kan ha flera orsaker, till exempel semester, sjukdom och föräldraledighet.

Kvinnors frånvaro lägre än i början av 2000-talet

Under fjärde kvartalet 2019 var knappt var sjätte kvinna och nästan var åttonde man av de sysselsatta i befolkningen 15–74 år frånvarande hela referensveckan enligt säsongrensade och utjämnade data. Utvecklingen över de senaste 18 åren visar att skillnaden mellan mäns och kvinnors frånvaro har minskat under en längre tid, främst på grund av att kvinnors frånvaro minskade under tjugohundratalet. Under det senaste året har skillnaderna ökat marginellt igen. Kvinnors frånvaro ligger dock på en lägre nivå idag än den gjorde i början på tjugohundratalet.

Frånvarande hela veckan
Andel av sysselsatta, 15–74 år

Semester vanligaste frånvaroorsak fjärde kvartalet

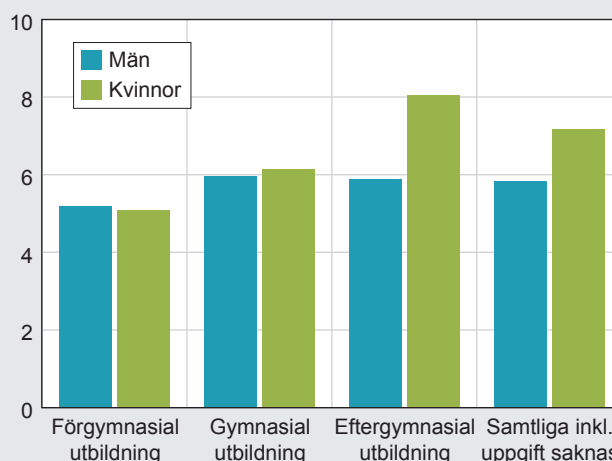
Det vanligaste frånvaroskålet för både kvinnor och män mellan 15–74 år under det fjärde kvartalet 2019 var semester. Av kvinnors frånvarotid bestod 25,5 procent av semester. För män var motsvarande andel 30,8 procent. Frånvaro

på grund av sjukdom var vanligare hos kvinnorna. Det skålet uppgick till 21,2 procent av kvinnornas frånvarotid, medan 17,4 procent av männens frånvarotid var till följd av sjukdom. Även föräldraledighet som skäl till frånvaro var vanligare bland kvinnor, och utgjorde 24,2 procent av de frånvarande kvinnornas tid. Motsvarande andel bland frånvarande män var 11,6 procent.

Frånvaron lägre bland förgymnasialt utbildade

När frånvaron under fjärde kvartalet delas upp efter utbildningsnivå så är det tydligt att antalet genomsnittliga frånvarotimmar för samtliga sysselsatta, oavsett orsak, var något fler bland de med gymnasial eller eftergymnasial utbildning än bland de med förgymnasial utbildning. Kvinnor med eftergymnasial utbildning är i högre utsträckning frånvarande än kvinnor med lägre utbildning. De var frånvarande i genomsnitt 8,1 timmar i veckan. Kvinnor med förgymnasial och gymnasial utbildning var i genomsnitt frånvarande 5,1 respektive 6,1 timmar i veckan.

Genomsnittliga frånvarotimmar/vecka per sysselsatt
Efter utbildningsnivå, kvartal 4 2019

Semesterfrånvaro vanligare bland högutbildade

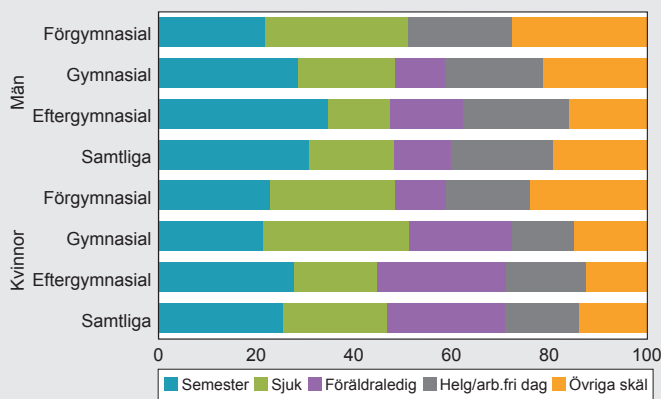
Frånvaro på grund av semester är vanligare bland de med eftergymnasial utbildning än de med gymnasial och förgymnasial utbildning, både bland män och bland kvinnor. Bland kvinnor bestod 27,6 procent av de eftergymnasialt utbildades frånvarotid av semester under fjärde kvartalet 2019. Bland de med förgymnasial utbildning var det en marginellt större andel frånvarotimmar på grund av semester än bland de med gymnasial utbildning, 22,9 respektive 21,3 procent. Bland männen skiljde sig mönstret jämfört med kvinnorna. Där utgjordes 34,9 procent av frånvarotiden bland de eftergymnasialt utbildade av semester, vilket kan jämföras med 28,6 respektive 21,8 procent bland de med gymnasial och förgymnasial utbildning.

Det var en större andel frånvaro på grund av sjukdom bland kvinnor med gymnasial utbildning och bland män med förgymnasial utbildning än bland eftergymnasialt

I FOKUS

utbildade kvinnor och män. För kvinnor med gymnasial utbildning var det 30,0 procent av frånvarotiden som bestod av sjukfrånvaro. För män var det alltså istället bland förgymnasialt utbildade personer, 29,2 procent, som den största andelen sjukfrånvarotid fanns.

Fördelning av frånvarotimmar
Efter utbildningsnivå, 15–74 år, kvartal 4 2019

Under fjärde kvartalet 2019 var föräldraledighet vanligare bland högt utbildade kvinnor. Frånvarotiden bestod till 26,6 procent av föräldraledighet bland de med eftergymnasial utbildning, medan den var 20,9 procent bland de med gymnasial utbildning och 10,5 procent bland de med förgymnasial utbildning. Bland män återfinns samma mönster. Bland männen med eftergymnasial utbildning bestod 14,9 procent av frånvarotiden av föräldraledighet. Bland de med gymnasial utbildning stod föräldraledigheten för 10,4 procent. Bland män med förgymnasial utbildning är antalet observationer för få i denna grupp för att kunna redovisas, och de inkluderas istället i övriga skäl till frånvaro.

Hur föräldraledigheten är fördelad kan vara ett resultat av åldersstrukturen i de olika utbildningsgrupperna, det är en högre andel yngre personer bland de med lägre utbildningsnivå än bland de med eftergymnasial utbildning. Men oavsett utbildningsnivå så är föräldraledighet vanligare bland kvinnor än bland män.

Faktaruta

Arbetskraftsundersökningarna (AKU) beskriver utvecklingen på arbetsmarknaden för Sveriges befolkning i åldern 15–74 år. SCB har avbrutit samarbetet med den externa leverantör som sedan maj 2018 ansvarat för datainsamlingen för halva AKU:s urval. Statistiken baseras därför på ett mindre urval, vilket innebär en ökad osäkerhet med större osäkerhetstal i publicerade tabeller. Urvalet kommer att ökas under våren.

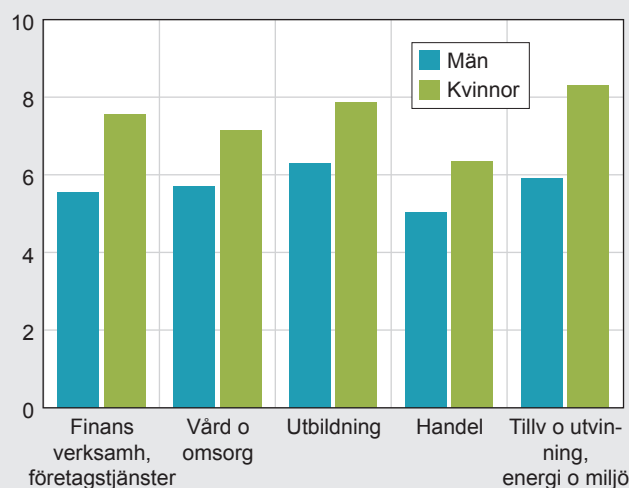
Definition av sysselsatta

Personer som arbetat (minst en timme) under referensveckan som avlönade arbetstagare, egna företagare eller oavlönade medhjälpare i företag tillhörande en medlem av samma hushåll. Alternativt hade arbete enligt ovan men var frånvarande från det arbetet.

Handelsbranschen hade lägst frånvaro

Vi har valt att titta närmare på hur frånvaron såg ut under fjärde kvartalet 2019 inom de fem största branscherna i Sverige. Det är tydligt att antal genomsnittliga frånvarotimmar per vecka är mer påverkat av kön än av bransch. Inom alla de fem största branscherna så hade kvinnor högre frånvaro än män. Vi kan se att frånvarotimmarna bland kvinnor var högst inom *Tillverkning och utvinning, energi och miljö* och lägst inom *Handel*. Bland män var frånvaron högst inom *Utbildning* och precis som för kvinnor lägst inom *Handel*.

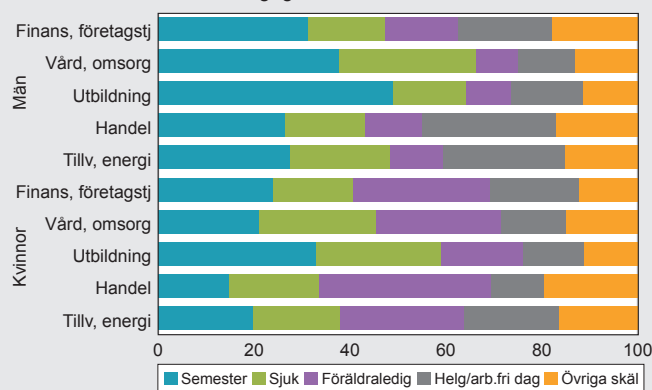
Genomsnittliga frånvarotimmar/vecka per sysselsatt
Efter näringsgren, kvartal 4 2019

Stor andel semester i utbildningsbranschen

Semester var vanligast bland både män och kvinnor som arbetar inom *Utbildning*. Lägst andel frånvaro på grund av semester fanns inom branschen *Handel*.

Fördelning av frånvarotimmar
Efter näringsgren, 15–74 år, kvartal 4 2019

För kvinnorna var även andelen frånvaro på grund av sjukdom högst inom *Utbildning*. För män var det däremot den bransch som hade lägst andel sjukfrånvaro under fjärde kvartalet 2019. Störst andel frånvarotid på grund av föräldraledighet fanns bland kvinnor inom *Handel* och bland män inom *Finansiell verksamhet och företagstjänster*.

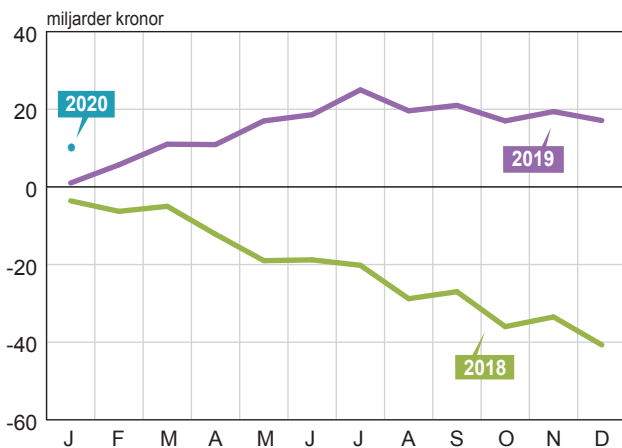
Cajsa Krabbe och Mikael Lundsten, AKU

Varuexportens värde under januari uppgick till 128,5 miljarder kronor och varuimporten till 118,6 miljarder. Varuexporten har därmed ökat i värde med 2 procent, medan varuimporten har minskat i värde med 5 procent jämfört med januari 2019. Varuhandeln med länder utanför EU gav ett överskott på 19,5 miljarder kronor medan EU-handeln gav ett underskott på 9,6 miljarder.

Det var en vardag mindre i januari 2020 än i januari 2019. Rensat för säsongpåverkan visar handelsnettot ett överskott på 5,4 miljarder kronor för januari, och ett överskott på 3,8 miljarder kronor för december. För november var motsvarande värde ett överskott på 2,2 miljarder kronor.

Sveriges handelsnetto

Akkumulerade månadsvärden från årets början.
Miljarder kronor. Löpande priser

Handelsöverskott på 10 miljarder senaste tremånadersperioden

Under den senaste tremånadersperioden har värdet för varuexporten ökat med 1 procent, medan varuimporten minskade med 3 procent jämfört med motsvarande period ett år tidigare. Varuexportvärdet under denna period uppgick till 376,9 miljarder kronor och varuimportvärdet till 366,9 miljarder. Handelsnettot för november 2019–januari 2020 gav därmed ett överskott på 10,0 miljarder kronor. För motsvarande period för ett år sedan noterades ett underskott på 3,7 miljarder kronor.

PRISER

Konsumentpriser

Senaste uppgift: januari 2020

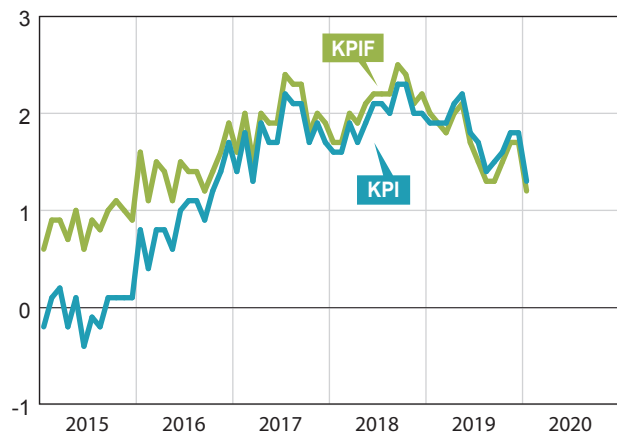
Källa: SCB:s konsumentprisindex

Lägre inflationstakt

Inflationstakten enligt KPIF (Konsumentprisindex med fast ränta) var 1,2 procent i januari 2020. Det är en lägre inflationstakt jämfört med december, då inflationstakten var 1,7 procent. Månadsförändringen från december till januari var -1,5 procent.

Inflationstakten

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

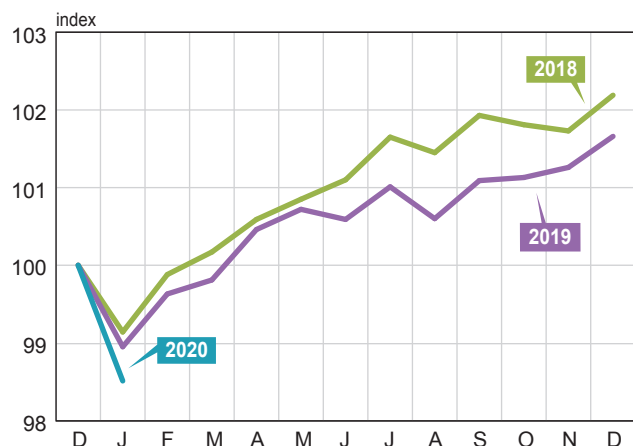
Kläder, el och korgeffekten påverkade KPIF i januari

KPIF sjönk med 1,5 procent från december till januari. Under motsvarande period förra året sjönk KPIF med 1,0 procent. Till månadsförändringen 2020 bidrog framför allt lägre priser för kläder och skor, el och resor. Priserna på kläder och skor, paketresor och utrikes flyg sjönk säsongsnormalt i januari. Prisnedgångarna motverkades framför allt av högre avgifter för hyres- och bostadsrättslägenheter.

Vid varje årsskifte ändras den varukorg som ligger till grund för beräkningen av KPIF. Inaktuella varor och tjänster tas bort samtidigt som nya tillkommer. Alla varor och tjänster får dessutom en ny uppdaterad vikt i varukorgen. Den sammantagna effekten från en ändrad sammansättning av varukorgen och nya vikter benämns som korgeffekten. I januari 2020 bidrog korgeffekten med -0,4 procentenheter till månadsförändringen i KPIF, och med -0,1 procentenhet på årstakten.

Konsumentprisernas utveckling

KPIF december föregående år=100

Säsongsmönster och tillfälliga prisförändringar

Prisförändringar för varor och tjänster kan bland annat bero på säsong eller vara tillfälliga. Elpriserna sjönk i januari i år medan de ökade i januari förra året. Drivmedelspriserna låg stilla under januari 2019 medan de ökade under januari

2020. Klädpriserna sjönk i januari något mer än i fjol men lägre vägningsstal för kläder år 2020 motverkade effekten av denna prissänkning på inflationstakten.

Konsumentprisernas förändring

Januari 2020	Förändring från		Bidrag till förändring sedan jan 2019 ¹⁾
	Föregående månad	jan 2019	
Livsmedel och alkoholfria drycker	-0,5	2,4	0,3
Alkoholhaltiga drycker och tobak	0,1	1,8	0,1
Kläder och skor	-12,2	-1,8	0,0
Boende	-0,8	-0,7	-0,1
Inventarier och hushållsvaror	-1,5	1,1	0,1
Hälsa- och sjukvård	1,5	2,7	0,1
Transport	-1,4	5,0	0,6
Post och telekommunikationer	-3,2	-6,3	-0,2
Rekreation och kultur	-2,0	-0,2	0,0
Utbildning	2,1	3,2	0,0
Restauranger och logi	-0,8	3,3	0,3
Div varor och tjänster	0,7	2,2	0,2
KPIF totalt	-1,5	1,2	1,2

1) Procentenheter

El och transport påverkade inflationstakten mest

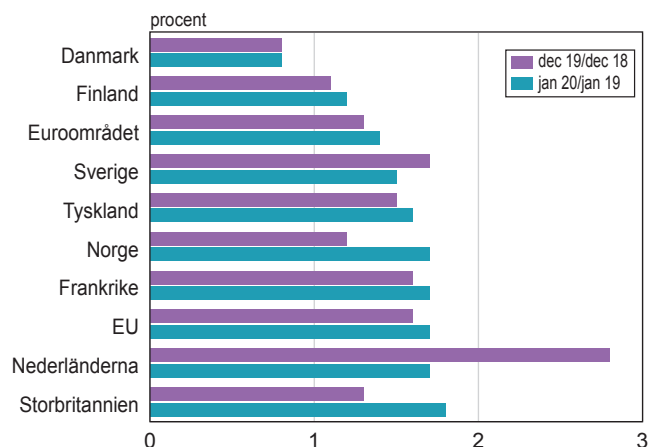
Inflationstakten enligt KPIF, det vill säga förändringen i KPIF under de senaste 12 månaderna, var 1,2 procent i januari 2020, en nedgång från december då inflationstakten var 1,7 procent.

Inflationstakten i januari 2020 påverkades framför allt av högre priser för transport, där drivmedel ingår, livsmedel, restauranger samt avgifter för hyres- och bostadsrättslägenheter. Uppgången motverkades av prissänkningar på el och för teleutrustning, framför allt mobiltelefoner som påverkade inflationstakten nedåt.

Något högre inflationstakt i EU

HIKP (harmoniserat index för konsumentpriser) beräknas av samtliga länder i EU. Måttet har en något mindre täckning jämfört med KPI och KPIF, främst på grund av att delar av hushållens boendekostnader utelämnas. Enligt HIKP sjönk inflationstakten i Sverige från 1,7 till 1,5 procent i januari. I både EU och euroländerna var dock trenden den omvända. Inflationstakten steg med 0,1 procentenheter jämfört med december i båda dessa områden. I såväl Tyskland som Frankrike steg inflationen lika mycket och låg i januari på 1,6 respektive 1,7 procent.

Inflationstakten i olika länder EU-länder och Norge enligt HIKP

Priserna i producent-, export- och importleden

Senaste uppgift: januari 2020

Källa: SCB:s producentprisindex

Jörgen Fagerlund

Starkare krona sänkte import- och exportpriserna

Årstakten för producentprisindex har sjunkit från runt 6 procent till negativa tal under det senaste året. I januari var årstakten -0,4 procent, vilket var en nedgång från 1,3 procent i december. Årstakten i PPI hade dessförinnan inte varit negativ sedan september 2016. För import- och exportmarknaden var årsförändringen i januari 2,2 respektive -0,3 procent, för hemmamarknaden -0,6 procent och för prisindex för inhemsk tillgång 0,9 procent.

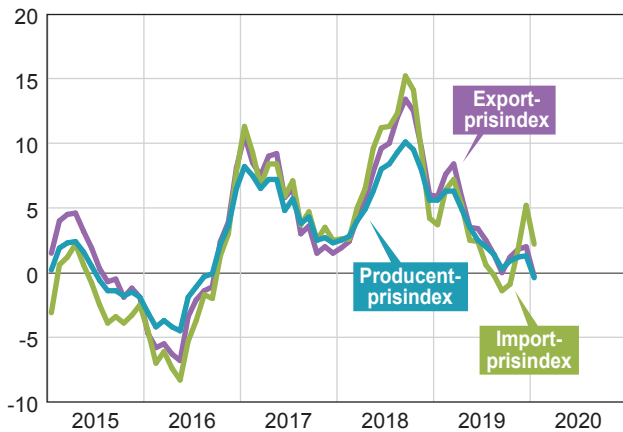
Högre livsmedelspriser på importmarknaden

Till nedgången på hemmamarknaden jämfört med januari i fjol bidrog bland annat elektricitet och massa. I januari var årstakten för elektricitet -31,4 procent och för massa var den -25,3 procent. Tjänster avseende reparation av metallvaror samt andra metaller än järn motverkade nedgången.

Även på exportmarknaden kom några av största negativa bidragen från elektricitet och massa. Årstakten i januari var för elektricitet -53,5 procent och för massa -25,1 procent. Nedgången motverkades av bland annat kommunikationsutrustning och mejeriprodukter, där årstakten i januari var 26,2 procent respektive 25,8 procent.

Export-, import- och producentprisindex

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Prisuppgångar på hållbarhetsbehandlat kött och köttprodukter, läkemedel och varor av papper eller papp var bland de främsta bidragen till uppgången på importmarknaden. I januari var årstakten för hållbarhetsbehandlat kött och köttprodukter 15,9 procent, för läkemedel 13,9 procent och för varor av papper eller papp 7,8 procent. Elektricitet bidrog till att motverka uppgången och hade i januari en årstakt på -53,5 procent.

Priserna på elektricitet sjönk i januari

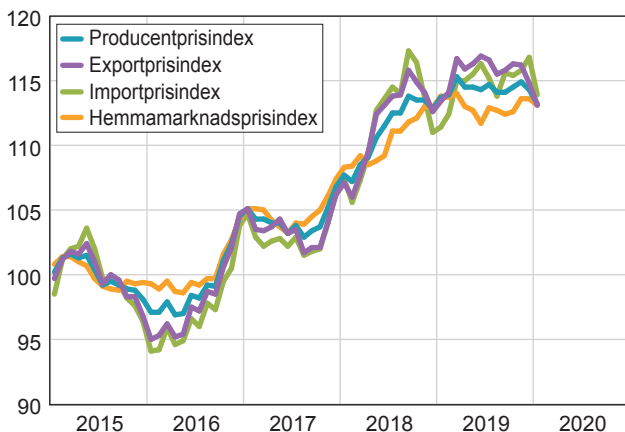
Producentprisindex sjönk med 1,0 procent mellan december 2019 och januari 2020. På importmarknaden sjönk priserna med 2,5 procent och på exportmarknaden med 1,5 procent, där en förstärkt krona bidrog till lägre priser inom flera produktområden.

På importmarknaden bidrog främst lägre priser på råolja, övriga maskiner samt datorer, elektronikvaror och optik till nedgången i januari. Högre priser på läkemedel motverkade denna nedgång. På exportmarknaden bidrog bland annat övriga maskiner, papper och papp samt motorfordon, släpfordon och påhängsvagnar.

Prisnedgångar på elektricitet var det främsta bidraget till nedgången på hemmamarknaden. Även på import- och exportmarknaden sjönk priset på elektricitet.

Prisindex i producent- och importled

Index 2015=100

Förstärkt krona i januari

En förstärkning eller försvagning av kronan sänker respektive höjer export- och importpriserna mätt i svenska kronor. Priserna i producent- och importled räknas om från utländska valutor till svenska kronor enligt Tullverkets omräkningskurser för valutor. Från december till januari förstärktes den svenska kronan mot den amerikanska dollarn med 3,1 procent, mot euron med 2,6 procent, mot den danska kronan med 2,5 procent, mot det brittiska pundet med 1,7 procent och mot den norska kronan med 1,5 procent.

Den svenska kronan har under det senaste året försvagats mot det brittiska pundet med 7,5 procent, mot den amerikanska dollarn med 3,7 procent och mot euron och den danska kronan med 1,2 procent. Kronan har under året förstärkts mot den norska kronan med 0,1 procent.

Tjänsteprisindex

Senaste uppgift: fjärde kvartalet 2019

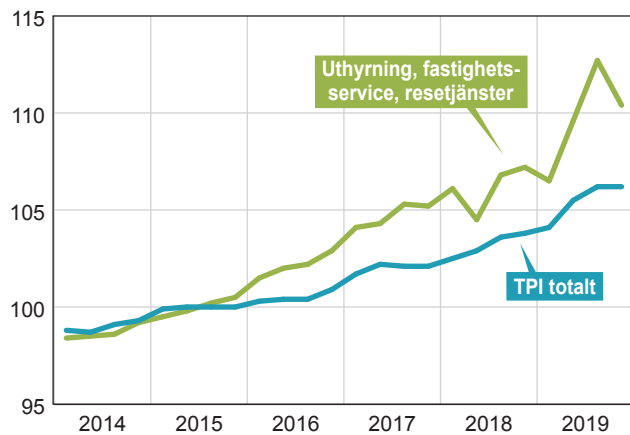
Källa: SCB:s tjänsteprisindex

Oförändrade tjänstepriser

Tjänsteprisindex var oförändrat från tredje till fjärde kvartalet 2019. Sedan fjärde kvartalet 2018 har tjänstepriserna stigit med 2,3 procent. Motsvarande årstakt föregående kvartal var 2,5 procent.

Tjänsteprisindex

Index 2015=100

Utvecklingen under det senaste kvartalet

Det främsta bidraget till kvartalsförändringen var researrangörstjänster, som bidrog nedåt med 0,3 procentenheter. Tjänster avseende uthyrning och förvaltning av egna eller arrenderade fastigheter samt företagsrådgivningstjänster, bidrog uppåt med 0,1 procentenhet vardera.

Utvecklingen under det senaste året

Årstakten för researrangörstjänster var 7,2 procent fjärde kvartalet 2019. Tjänster avseende uthyrning och förvaltning av egna eller arrenderade fastigheter hade en årstakt på 3,5 procent. För hotell och logitjänster var årstakten 3,1 procent.

ARBETSMARKNAD

Sysselsättning och arbetslöshet

Senaste uppgift: januari 2020

Källa: SCB:s arbetskraftsundersökningar

Linnea Wikmark Kreuger

Ett minskat urval i AKU innebär för tillfället en ökad osäkerhet i de enskilda månadsutfallen. Urvalet kommer dock att utökas under våren vilket beräknas leda till minskad osäkerhet i skattningarna.

Arbetskraften ökade med 73 000 personer

I januari 2020 uppgick antalet personer i arbetskraften i åldern 15–74 år till 5 444 000, icke säsongrensade. Det är en ökning med 73 000 personer jämfört med motsvarande månad föregående år. Antalet män uppgick till 2 887 000, vilket är en ökning med 67 000 personer. Antalet kvinnor i arbetskraften var 2 557 000. Det relativa arbetskraftstalet uppgick till 72,3 procent. Bland män var det 75,3 procent, en ökning med 1,3 procentenheter och bland kvinnor var arbetskraftstalet 69,1 procent.

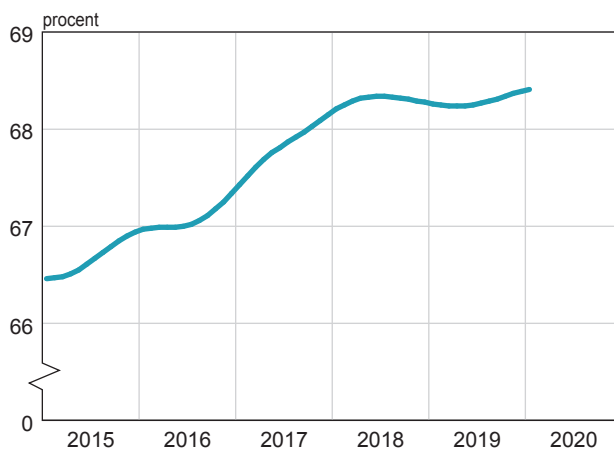
Säsongrensade och utjämnade data visar på en ökning av antalet personer i arbetskraften och på en ökning av andelen i arbetskraften jämfört med närliggande månader. Antalet i arbetskraften uppgick till 5 538 000 personer, vilket motsvarar ett arbetskraftstal på 73,6 procent.

Sysselsättningstalet uppgick till 66,9 procent

Antalet sysselsatta i åldern 15–74 år uppgick till 5 034 000 i januari 2020, icke säsongrensade. Antalet sysselsatta män uppgick till 2 656 000 personer och antalet sysselsatta kvinnor var 2 379 000. Sysselsättningsgraden uppgick till 66,9 procent. Bland män var sysselsättningsgraden 69,3 procent och bland kvinnor uppgick den till 64,3 procent.

Sysselsättningsgrad

Ålder 15–74 år. Sysselsatta som andel av befolkningen.
Säsongrensade och utjämnade månadsvärden

Enligt säsongrensade och utjämnade data uppgick antalet sysselsatta till 5 151 000, vilket är en ökning jämfört med närliggande månader. Sysselsättningsgraden var 68,4 procent, en ökning jämfört med månaderna innan.

Antalet anställda oförändrat

I januari 2020 uppgick antalet anställda till 4 498 000 enligt icke säsongrensade data. Bland män var antalet anställda 2 254 000 och bland kvinnor var 2 244 000 anställda. Antalet fast anställda uppgick till 3 836 000. Antalet fast anställda män var 1 963 000 och antalet fast anställda kvinnor uppgick till 1 873 000. Antalet tidsbegränsat anställda uppgick till 662 000 personer. Bland män var antalet 291 000 och bland kvinnor uppgick antalet tidsbegränsat anställda till 371 000.

Jämfört med närliggande månader visar säsongrensade och utjämnade data på små förändringar av antalet fast anställda och på en liten förändring av antalet tidsbegränsat anställda.

Arbetade timmar

Det totala antalet arbetade timmar uppgick i januari 2020 till i genomsnitt 135,8 miljoner per vecka enligt icke säsongrensade data. Säsongrensade och utjämnade data visar på en liten förändring av antalet arbetade timmar jämfört med närliggande månader och uppgick till i genomsnitt 153,6 miljoner timmar per vecka.

Arbetsmarknad						
	Sysselsatta, 1 000-tal		Arbetade timmar/ vecka, 10 000-tal		Arbetslösa 1 000-tal	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
jan	5 020	5 034	14 620	13 440	351	410
feb	5 030		16 500		397	
mar	5 096		16 870		424	
apr	5 105		15 790		370	
maj	5 057		16 710		387	
jun	5 249		15 080		407	
jul	5 269		10 150		390	
aug	5 166		13 040		380	
sep	5 168		17 340		332	
okt	5 138		17 510		330	
nov	5 140		17 020		378	
dec	5 115		14 570		329	

Uppgifterna baserar sig på åldersindelningen i AKU, dvs. 15–74 år, och antal arbetslösa inkluderar heltidsstuderande som sökt och kunnat ta arbete.

Arbetslösheten steg till 7,5 procent

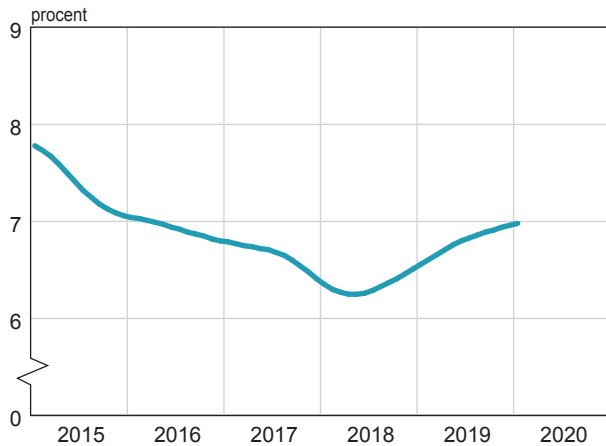
I januari 2020 uppgick antalet arbetslösa i åldern 15–74 år till 410 000, icke säsongrensade. Det är en ökning med 59 000 personer jämfört med motsvarande månad föregående år. Detta motsvarar ett arbetslöshetstal på 7,5 procent. Det är en ökning med 1,0 procentenheter. Antalet arbetslösa kvinnor uppgick till 178 000 och antalet arbetslösa män var 232 000, vilket är en ökning med 56 000 personer. Arbetslöshetstalet uppgick till 7,0 procent bland kvinnor och bland män var det 8,0 procent, en ökning med 1,8 procentenheter.

Antalet arbetslösa ungdomar i åldern 15–24 år uppgick till 122 000. Arbetslöshetsprocenten bland ungdomar var 22,1 procent. Av de arbetslösa ungdomarna var 72 000 heltidsstudenter.

För personer i åldern 15–74 år visar säsongsrensade och utjämnade data på en ökning av antalet och andelen arbetslösa jämfört med närliggande månader. I januari 2020 uppgick antalet arbetslösa till 387 000, vilket motsvarar ett arbetslöshetsstal på 7,0 procent.

Relativ arbetslöshet

Ålder 15–74 år. Inkl. heltidsstudenter som sökt arbete.
Säsongsrensade och utjämnade månadsvärden

Bland ungdomar i åldern 15–24 år visar säsongsrensade och utjämnade data på en liten förändring av antalet arbetslösa och på en ökning av andelen arbetslösa jämfört med närliggande månader. Antalet uppgick till 126 000 personer, motsvarande ett arbetslöshetsstal på 20,1 procent.

Arbetsförmedlingen: Ökad arbetslöshet

Antalet inskrivna arbetslösa vid Arbetsförmedlingen, som utgörs av de öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, i åldern 16–64 år, uppgick i slutet av januari till 380 000 personer. Det är en ökning med 30 000 jämfört med motsvarande månad 2019. Arbetslöshetsnivån ökade med 0,4 procentenheter och uppgick till 7,4 procent.

Antalet personer som fick ett arbete i januari var 27 900, vilket var 5 100 färre än föregående år. Antalet varslade personer uppgick till 3 300, vilket är en ökning med 1 300 personer jämfört med motsvarande månad förra året.

Arbetskraftskostnader & löner

Senaste uppgift: december 2019

Källa: SCB:s arbetsmarknadsstatistik

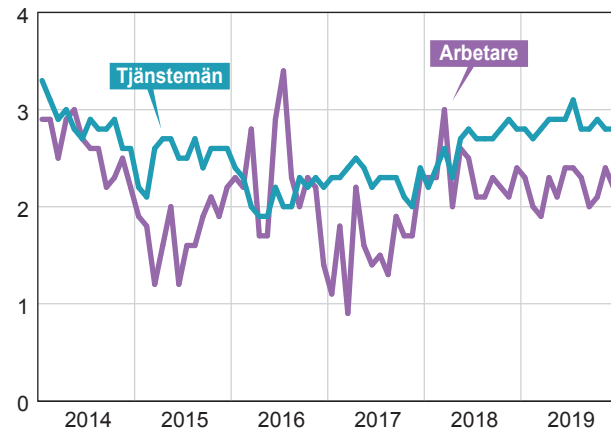
Högre löneökningstakt för tjänstemän under hela 2019

Den preliminära genomsnittliga timlönen för arbetare var under december 2019 176,10 kronor exklusive övertidstillägg och 178,30 kronor inklusive övertidstillägg, vilket är en ökning med 2,2 respektive 2,1 procent jämfört med december 2018. Under december 2019 var den preliminära genomsnittliga månadslönen för tjänstemän 41 460 kronor

exklusive rörliga tillägg och 42 300 kronor inklusive rörliga tillägg, vilket i båda fallen är en ökning med 2,8 procent jämfört med december 2018.

Löneutveckling inom den privata sektorn

Procentuell förändring från motsvarande månad föregående år

Arbetskostnaden för en arbetare inom utvinning av mineral och tillverkningsindustrin har för december 2019 beräknats till 318,52 kronor per timme, vilket ger ett arbetskostnadsindex på 134,8, en förändring med 2,5 procent jämfört med december 2018. Arbetskostnaden för en arbetare inom den privata sektorn totalt har för december 2019 beräknats till 294,90 kronor per timme och för tjänstemän inom den privata sektorn till 64 695 kr per månad. Detta ger ett arbetskostnadsindex för arbetare på 132,2, en ökning med 2,0 procent jämfört med december 2018. Motsvarande index för tjänstemän blir 136,1, en ökning med 2,3 procent jämfört med december 2018.

FINANSMARKNAD

Kraftiga börsfall i slutet av februari

En ökad oro för coronavirusets effekter har satt sina spår på världens börser den senaste tiden. Virusmittan har nu spridit sig till över 60 länder utanför Kina och WHO gick under februari ut med en varning om att det på sikt kan leda till en pandemi om man inte lyckas stoppa spridningen. Osäkerheten fick världens börser att rasa under den sista veckan i februari.

Stockholmsbörsen inledde dock månaden med en uppgång och nedgången från slutet av januari återhämtades. Från toppen den 19 februari sjönk sedan börskurserna med 12 procent och jämfört med månadsskiftet var generalindex nästan 7 procent lägre vid utgången av februari. Men på grund av uppgången under månadens inledning blev månadsgenomsnittet för februari högre än för januari.

Aktiekurserna

Stockholmsbörsens generalindex, månadsgenomsnitt

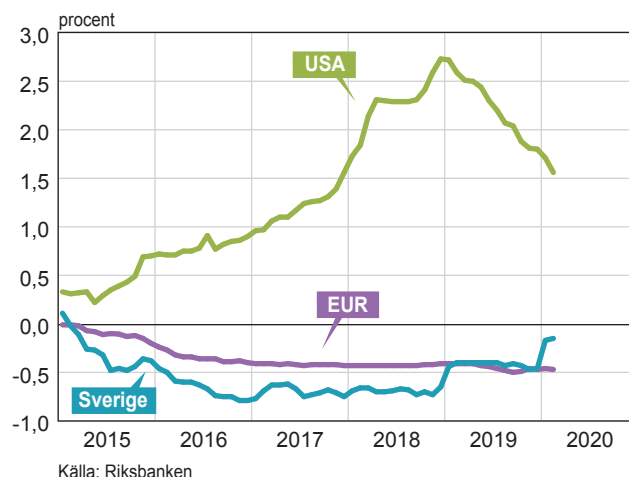
I USA sjönk Dow Jones med 10 procent och Nasdaq backade med 6 procent i februari. I Frankfurt sjönk börsen med drygt 8 procent medan Londonbörsen tappade nästan 10 procent från månadsskiftet. Även Tokyobörsens Nikkei-index föll kraftigt de sista handelsdagarna och avslutade månaden knappt 9 procent lägre än vid månadsskiftet. Shanghai- och Hongkongbörsen visade inte lika stora nedgångar men slutade trots allt på minus och backade 3 respektive 1 procent.

Svensk kortränta närmast oförändrad

I december höjde Riksbanken reporäntan vilket satte press uppåt på de korta marknadsräntorna. I februari valde man att lämna reporäntan oförändrad på noll procent och rörelserna för en tremånaders statsskuldväxel var ganska små. Snitträntan låg i februari på $-0,15$ procent, vilket var 2 punkter högre än månaden innan.

Korta räntor

3 mån statsskuldväxlar (motsv), månadsgenomsnitt

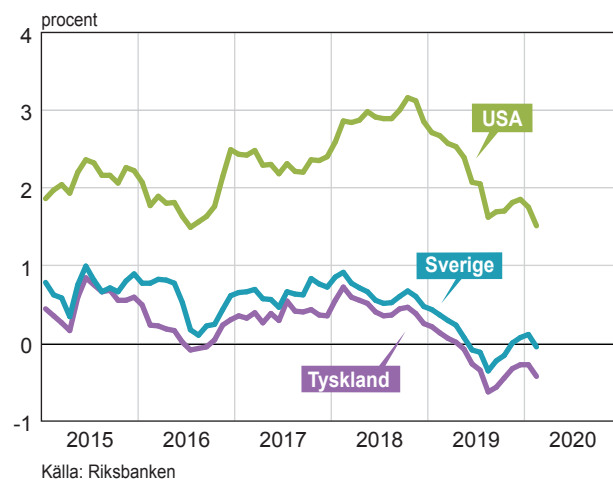
Några nya räntebesked var dock inte att vänta från varken ECB eller FED under månaden. De europeiska korträntorna var i stort sett oförändrade jämfört med januari medan de sjönk i USA. Den amerikanska tremånadersräntan handlades i genomsnitt till 1,56 procent, vilket var 15 punkter lägre än i januari.

Sjunkande långräntor

Oron för coronaviruset har även satt press på de långa räntorna. I Sverige var räntan på en tioårig statsobligation i genomsnitt $-0,05$ procent i februari. Det kan jämföras med $0,11$ procent i januari.

Långa räntor

10-åriga statsobligationer, månadsgenomsnitt

Den tyska tioårsräntan sjönk från $-0,28$ till $-0,43$ procent. Även i USA sjönk de långa räntorna och genomsnittet för en tioårig statsobligation låg på 1,51 procent, en minskning med 24 punkter jämfört med januari.

Valutakursindex för kronan

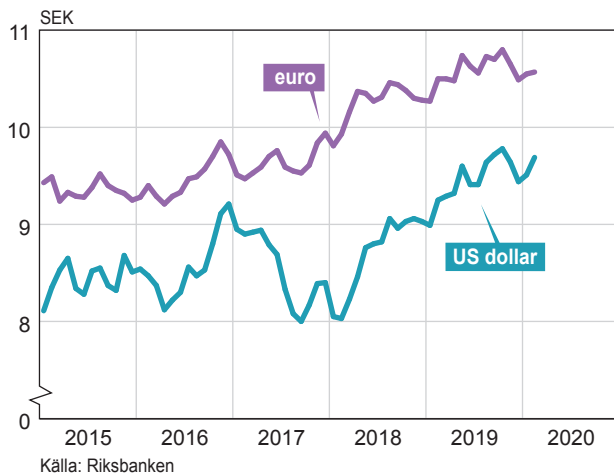
Månadsgenomsnitt

Svagare krona

I februari fortsatte den svenska kronan att försvagas för andra månaden i rad. En euro blev 2 öre dyrare och handlades för i genomsnitt till 10,57 kronor. Dollarn steg med 18 öre till genomsnittskursen 9,69 kronor.

Valutakurser

Svenska kronor i förhållande till dollar och euro.
Månadsgenomsnitt

Utlåning till hushåll och företag

Senaste uppgift: januari 2020

Källa: SCB:s finansmarknadsstatistik

Ökad tillväxttakt för hushållens lån i januari

I januari 2020 hade hushållens lån från monetära finansinstitut en årlig tillväxttakt på 5,1 procent. Det innebär en ökning med 0,1 procentenhet jämfört med föregående månad.

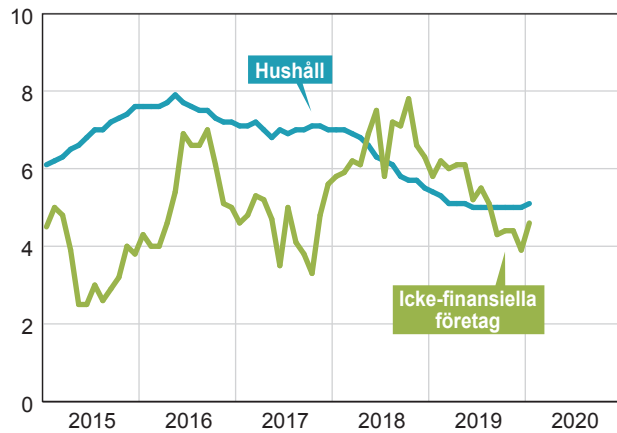
Totalt uppgick hushållens lån hos monetära finansinstitut (MFI) till 4 224 miljarder kronor i januari. Det är en ökning med 17 miljarder jämfört med föregående månad och med 205 miljarder jämfört med motsvarande månad föregående år.

Bostadslånen utgjorde 82 procent av MFI:s totala utlåning till hushållen och uppgick i januari till 3 458 miljarder. Det är en ökning med 13 miljarder jämfört med föregående månad och en ökning med 165 miljarder jämfört med motsvarande månad föregående år. Bostadslånen hade en årlig tillväxttakt på 5,1 procent i januari 2020.

Hushållens konsumtionslån hade en tillväxttakt på 8,4 procent i januari. Det är en ökning med 0,1 procentenhet jämfört med december. Tillväxttakten för lån med övriga säkerheter var 3,9 procent i januari, vilket är oförändrat jämfört med december. Totalt uppgick hushållens konsumtionskrediter och lån med övriga säkerheter till 251 respektive 514 miljarder i januari 2020.

MFI:s utlåning

Årlig tillväxttakt, procent

Ökad tillväxttakt för företagens lån

I januari 2020 var den årliga tillväxttakten för lån till icke-finansiella företag 4,6 procent, det är en ökning med 0,7 procentenhet jämfört med december. Totalt uppgick MFI:s utlåning till icke-finansiella företag till 2 422 miljarder kronor i januari.

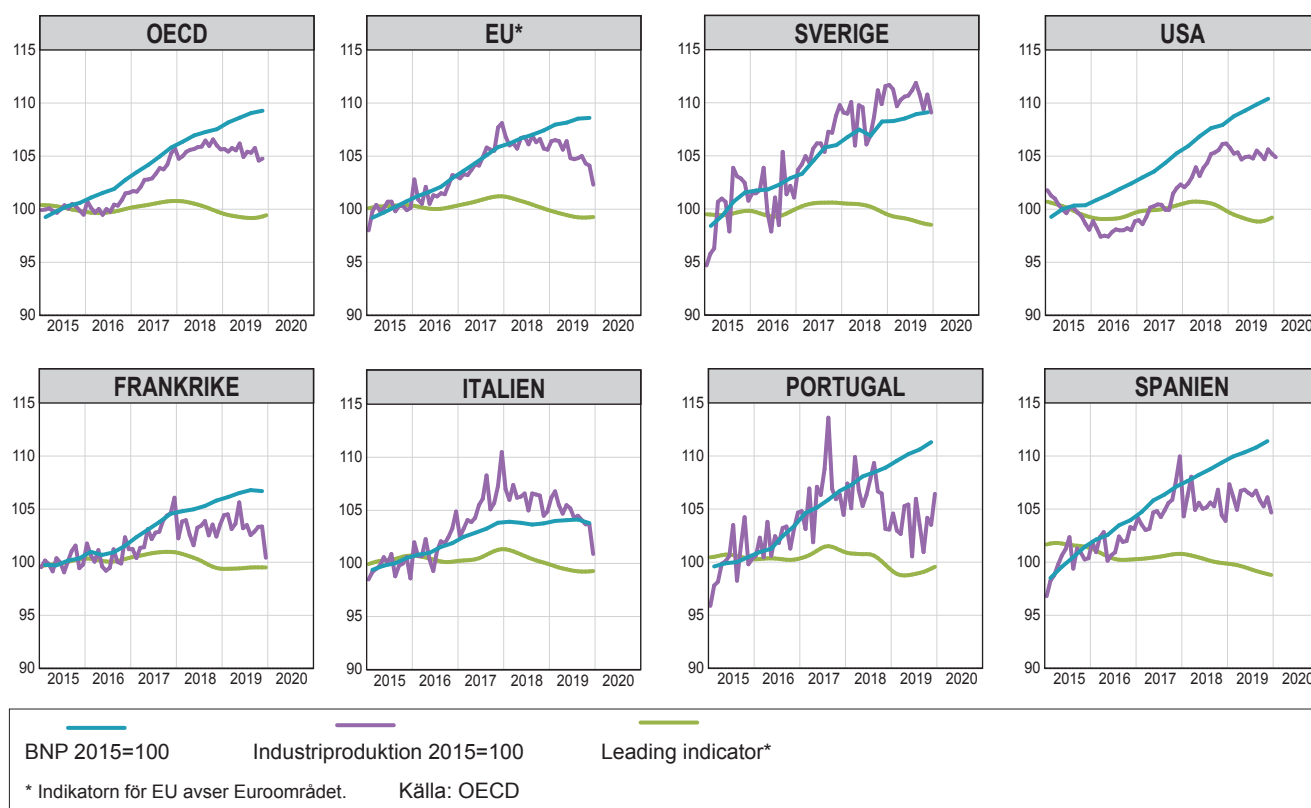
Utlåning till icke-finansiella företag med säkerhet i flerbostadshus, som är den vanligaste säkerheten, uppgick i januari till 810 miljarder. Företagens blacolån uppgick till 429 miljarder och lån till bostadsrättsföreningar, som räknas till icke-finansiella företag, uppgick till 493 miljarder.

Ekonomisk statistik – mars

	Datum	Avser period
Inregistrering av fordon	03	feb
Industrins ordergång	05	jan
Produktionsvärdeindex	05	jan
Småhusbarometern	05	feb
Hushållskonsumtion	10	jan
Konsumentprisindex	12	feb
Arbetskraftsundersökningen	13	feb
Finansräkenskaperna	19	kv 4
Producentprisindex	25	feb
Export, import och handelsnetto	26	feb
Detaljhandels försäljning	27	feb

INTERNATIONELL UTBLICK

Konjunkturindikatorer för några länder och områden

Tillväxten i Europa dämpades i slutet av 2019. Fjärde kvartalet ökade BNP med svaga 0,1 procent, säsongrensat och jämfört med kvartalet innan. Det var den svagaste kvartalstakten under förra året. Flera av de stora medlemsländerna agerade sänke.

I Frankrike krympte BNP med 0,1 procent fjärde kvartalet, säsongrensat och jämfört med föregående kvartal. Flera delar av ekonomin utvecklades svagt, men det var framförallt lagerinvesteringarna som bidrog till nedgången. Även den franska industriproduktionen avslutade 2019 på nedåtsidan. Efter en relativt svag utveckling under året minskade industriproduktionen i december med nästan 3 procent, säsongrensat och jämfört med föregående månad, och produktionen var därmed tillbaka på samma nivå som i februari 2017. Efter att ha sjunkit oavbrutet under hela 2018 planade den ledande indikatorn ut i början av året och låg i december strax under den långsiktiga trenden.

Den italienska ekonomin visar fortsatt svaghetstecken. BNP-tillväxten stagnerade under 2018 och den svaga utvecklingen fortsatte under förra året. Under de tre första kvartalen var tillväxten svagt positiv men fjärde kvartalet krympte BNP med 0,3 procent, säsongrensat och jämfört med kvartalet innan. Den italienska industriproduktionen hade en positiv trend från mitten av 2016 fram till slutet av 2017. Sedan dess har produktionen utvecklats betydligt svagare och efter en kraftig minskning i december 2019 är trenden nu tydligt avtagande. Nedgången för den ledande

indikatorn sedan början av 2018 har dock brutits, men noteringen i december låg fortsatt under den långsiktiga trenden.

Den spanska ekonomin fortsatte att växa 2019. Fjärde kvartalet ökade BNP med 0,5 procent, säsongrensat och jämfört med kvartalet innan. Det följde efter ökning på 0,4 procent under andra respektive tredje kvartalet. Första kvartalet var den säsongrensade tillväxttakten 0,5 procent. Den spanska industriproduktionen visar däremot inte samma styrka och den svaga utvecklingen under framförallt hösten i föl gör att trenden pekar nedåt. I motsats till sina grannländer fortsatte landets ledande indikator att försvas under hela hösten och låg i december klart under 100.

Även den portugisiska ekonomin har uppvisat en stabil tillväxt de senaste åren. Tillväxttakten har visserligen dämpats under de senaste två åren, men BNP har i jämförelse fortsatt att växa över EU-genomsnittet under både 2018 och 2019. Fjärde kvartalet 2019 ökade BNP med 0,6 procent, säsongrensat och jämfört med kvartalet innan. Det var samma tillväxttakt som under första och andra kvartalet. Tredje kvartalet var uppgången 0,4 procent. Industriproduktionen har visat större svängningar från en månad till en annan. Året avslutades dock på topp och produktionen var i december på den högsta nivån under året. Den ledande indikatorn steg något i december men låg fortsatt under 100.

INTERNATIONELL UTBLICK

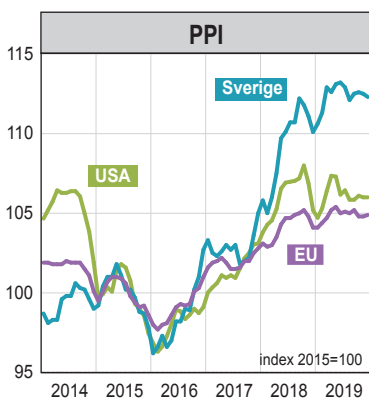
Producentprisindex

Producentpriserna inom EU28 låg under andra halvåret i fjol förhållandevis stilla. Prisförändringarna var små från en månad till en annan med både upp- och nedgångar. I december steg producentpriserna med 0,1 procent, säsongrensats och jämfört med månaden innan. En närmare titt på länder som Frankrike, Italien, Spanien och Tyskland visar en liknande utveckling. Storbritannien sticker ut i det avseendet att producentpriserna både steg och sjönk i en snabbare takt under året. I december sjönk priserna med 0,5 procent, säsongrensats och jämfört med november. Det var fjärde månaden i rad som producentpriserna backade.

Från hösten 2017 och ett år framåt steg producentpriserna i Sverige i snabb takt. Under 2019 var prisökningen inte lika snabb och efter en tydlig prisökning i början av året mattades utvecklingen under sommaren och hösten. I Finland låg prinsnivån något lägre i december än tolv månader tidigare medan prisutvecklingen i Danmark var svagt stigande under året. Producentpriserna i Norge visade större svängningar och de sista månaderna

var prisökningstakten relativt snabb. I januari i år fortsatte priserna att stiga.

De amerikanska producentpriserna steg i början av 2019 men sjönk under sommaren. Under hösten låg priserna i det närmaste stilla.

Internationella ekonomiska indikatorer

		Danmark	Finland	Storbr.	Sverige	Tyskland	USA	EU ¹⁾	OECD
BNP²⁾									
Förändr. föreg. kv.	%	0,2	-0,7	0,0	0,2	0,0	0,5	0,1	0,2
Förändr. 4 kv.	%	1,8	0,4	1,1	0,8	0,4	2,3	1,1	1,6
Industriproduktion³⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	7,2	0,3	0,1	-1,5	-2,9	-0,3	-1,7	0,2
Förändr. 12 mån.	%	-6,8	0,6	-1,9	-2,2	-7,4	-0,8	-3,1	-1,2
KPI⁴⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	-0,2	0,2	-0,1	0,4	0,5	-0,2	0,3	0,1
Förändr. 12 mån.	%	0,8	1,1	1,2	1,7	1,6	2,0	1,6	2,1
Arbetslöshet⁵⁾									
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	5,1	6,6	3,8	6,6	3,2	3,6	6,2	5,1
Förändr. 12 månader	procentenheter	-0,1	0,0	0,1	-0,7	0,0	0,1	-0,1	-0,1
		0,0	-0,1	-0,1	0,0	-0,1	-0,4	-0,4	-0,3
Kort ränta⁶⁾									
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	-0,41	-0,39	0,74	0,20	-0,39	1,82	-0,39	..
Förändr. 12 månader	procentenheter	-0,01	0,00	-0,05	0,14	0,00	-0,09	0,00	..
		-0,11	-0,08	-0,18	0,29	-0,08	-0,95	-0,08	..
Lång ränta⁷⁾									
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	-0,26	-0,07	0,83	0,11	-0,31	1,76	0,32	..
Förändr. 12 månader	procentenheter	0,05	-0,04	0,06	0,04	-0,01	-0,10	-0,05	..
		-0,49	-0,56	-0,48	-0,32	-0,44	-0,95	-0,89	..

1) EU28 men för kort och lång ränta avses euroområdet 2) Fjärde kvartalet 3) OECD november, USA januari, övriga december 4) Harmoniserat konsumentprisindex (HIKP) för EU-länderna. December 5) Storbritannien oktober, USA januari, övriga december 6) Korta räntor avser 3-månaders interbankräntor enligt statistik från Eurostat. Januari 7) Danmark och Storbritannien december, övriga januari

Källa: OECD, Eurostat

Producentprisindex

	Avser månad	Index 2015=100	Förändr. från föregående månad, %	Förändr. från motsv mån föreg år, %
EU 28	dec	104,9	0,1	0,8
Danmark	dec	103,8	0,4	1,7
Finland	dec	104,9	-0,3	-0,6
Frankrike	dec	102,8	0,2	1,0
Italien	dec	103,3	0,1	0,6
Spanien	dec	104,1	0,2	1,1
Storbritannien	dec	113,2	-0,5	-0,1
Sverige	dec	112,3	-0,2	2,0
Tyskland	dec	103,8	0,1	0,8
Norge	jan	116,4	0,3	3,5
USA	dec	106,0	0,0	0,8

Källa: OECD

EU-barometern

EU-kommissionens konjunkturbarometer fortsatte att stiga i februari inom både euro- och EU-området. I euroområdet steg indikatorn med 0,9 enheter till 103,5 och i EU med 0,5 enheter till 103,0. Båda indikatorerna ligger därmed över det historiska genomsnittet normerat till 100. Ett starkt konsumentförtroende och ett förbättrat stämningsslag inom industrin bidrog till uppgångarna, medan byggsektorn höll tillbaka utvecklingen. Bland de stora medlemsländerna noterades Frankrike, Spanien och Tyskland uppgångar, medan konfidensindikatorn var oförändrad i Italien. Samtliga översteg 100 i februari. Sveriges indikator steg markant med 2,3 enheter till 99,0. Det var tionde månaden i rad under det historiska genomsnittet.

INTERNATIONELL UTBLICK

Svenskarnas genomsnittliga skulder allt högre

De svenska hushållens höga, och ständigt ökande, skuldsättning har diskuterats flitigt under hela 2010-talet. Större delen av svenskarnas skulder är lån som har tagits för att finansiera bostadsköp och i takt med att bostadspriserna har stigit så har även skuldsättningen ökat. De svenska hushållens lånestock har vuxit oavbrutet under hela 2000-talet, räknat i kronor. Ökningstakten har dock dämpats något jämfört med för några år sedan.

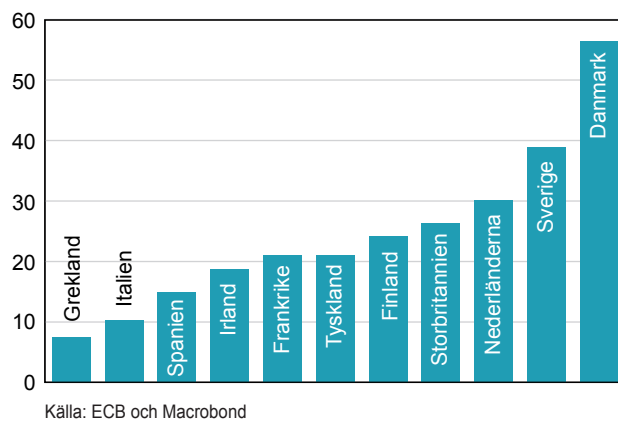
Även om majoriteten av hushållen kan hantera sin lånesituation i nuläget så kan en hög skuldnivå bli problematisk vid förändringar i samhällsekonomin. Till exempel om räntenivån skulle stiga, om arbetslösheten skulle öka eller vid ett prisfall på bostadsmarknaden.

Danskarna har högst lån per capita

I diagrammet nedan finns en jämförelse mellan lånesituationen i Sverige och i några andra europeiska länder. Siffrorna avser hushållens totala skulder i så kallade monetära finansinstitut (MFI), som bland annat innefattar lån hos banker, bolåneinstitut och finansbolag. I princip alla lån som innehas av svenska hushåll är tagna i MFI bortsett från CSN-lånen, som är statliga lån. För en bättre jämförbarhet så har hänsyn tagits till befolkningens storlek och genomsnittliga låneskulder har räknats fram i euro per invånare (per capita).

Hushållens lån i MFI per capita

Tusen euro, per den sista december 2019

I denna jämförelse finns elva europeiska länder med, däribland våra nordiska grannländer samt Europas största ekonomier. Av dessa länder är det endast danska hushåll som har en högre skuldsättning per capita än svenska. Vid utgången av 2019 uppgick den svenska skulden till knappt 39 000 euro per invånare. Det motsvarar ungefär 414 000 svenska kronor enligt aktuell växelkurs. Motsvarande siffra för Danmark är strax under 600 000 svenska kronor.

Hushållen i Nederländerna är de tredje högst skuldsatta per capita. Gemensamt för Danmark och Nederländerna är att bostadspriserna steg kraftigt i början av 2000-talet. Detta följdes sedan av kraftiga prisfall åren runt finanskri-

sen. Ordet bostadsbubbla har använts för att beskriva det som skedde i båda länderna. I sviterna av finanskrisen föll bostadspriserna kraftigt även i Spanien, mycket på grund av att ett intensivt byggande hade skapat ett överutbud av nyproducerade bostäder. Spanska hushåll har dock ändå inte ett särskilt högt låntagande per capita, jämfört med övriga studerade länder.

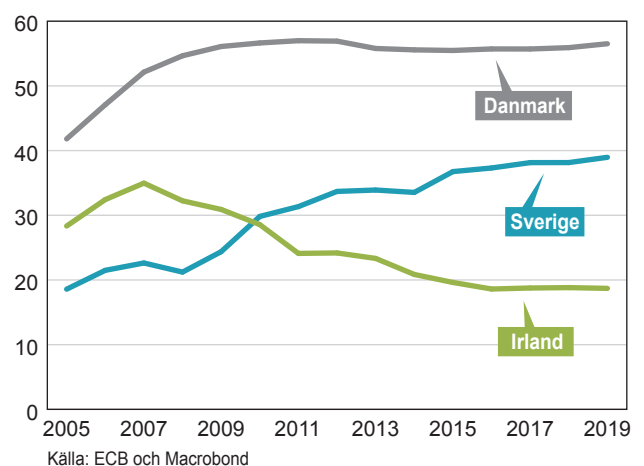
Det finns givetvis en rad faktorer som man bör ha i åtanke när man jämför låntagandet per capita. Exempelvis så är hushåll i länder med en stor andel hyresbostäder normalt sett mindre skuldsatta då bostadslånen utgör en så pass hög andel av de totala lånen. Det finns också demografiska aspekter, såsom befolkningens sammansättning, att ta hänsyn till när man gör per capita-jämförelser då hela befolkningen räknas in. Till exempel så är skulderna generellt sett mindre om en stor andel av befolkningen är väldigt unga (barn) eller gamla (pensionärer).

Snabb skuldökning i Sverige efter finanskrisen

Sedan finanskrisen har Sveriges befolkning vuxit med ungefär en miljon personer. Om lånestocken hade varit konstant år efter år så hade lånen per capita sjunkit till följd av befolkningstillväxten. Men nu har de alltså ökat, vilket innebär att lånen har vuxit ännu snabbare än befolkningen. I Danmark syns inte samma uppåtgående trend. Där har istället låntagandet per capita legat relativt konstant sedan krisen.

Hushållens lån i MFI per capita

Tusen euro, vid utgången av respektive år

Irland är ett annat land som drabbades av en kris inom bygg- och bostadssektorn under 2000-talets första decennium. Fastighetspriserna på Irland ökade snabbt fram tills att luften gick ur bostadsmarknaden 2007. Vid det laget var lånen per capita betydligt högre på Irland än i Sverige, men därefter har de irländska hushållens lån sjunkit kraftigt, och är idag betydligt lägre än de svenska. Även i Spanien har låneutvecklingen per capita sjunkit efter krisen, även om det inte skett i samma utsträckning som på Irland.

SVENSKA EKONOMISKA INDIKATORER

	Enhet	Basår	Senaste uppgift		Förändring i procent från	
					föreg. månad/ period	samma månad/ period föreg. år
Ekonomi, allmänt						
BNP	volym	2015=100	4 kv	109,1 ¹⁾	0,2 ¹⁾	0,8
Fast bruttoinvestering	volym	2015=100	4 kv	113,3 ¹⁾	-0,4 ¹⁾	-1,3
Hushållens konsumtion	volym	2015=100	4 kv	108,3 ¹⁾	0,4 ¹⁾	2,0
Lägenheter, påbörjade, nya	1 000-tal		4 kv	14,6		4
			1-4 kv	48,9		-7
Näringslivet						
Näringslivets produktion	volym	2015=100	dec	124,3	0 ¹⁾	0
			jan-dec	113,6		2
Industriproduktion	volym	2015=100	dec	111,3	-2 ¹⁾	-3
			jan-dec	112,7		1
Industrins orderingång	volym	2015=100	dec	105,8	-1 ¹⁾	-5
			jan-dec	106,6		-2
Industrins kapacitetsutnyttjande	%		4 kv	89,2 ¹⁾	-2,1 ¹⁾²⁾	-1,3 ²⁾
Tjänsteproduktion	volym	2015=100	dec	129,6	0	0
			jan-dec	114,3		2
Utrikeshandel						
Varuexport	mdr kr		jan	128,5	1 ¹⁾	2
Varuimport	mdr kr		jan	124,8	-1 ¹⁾	-5
Handelsnetto	mdr kr		jan	9,9		
Bytesbalans	mdr kr		3 kv	68,8		
			1-3 kv	167,2		
Konsumtion						
Detaljhandelns försäljning	volym	2015=100	jan	110,5 ¹⁾	0,9 ¹⁾	2,7
Hushållens konsumtionsindikator	volym	2015=100	dec	110,0 ¹⁾	0,5 ¹⁾	3,7
			jan-dec			1,5
Personbilsregistreringar, nya	st		jan	17 790		-16
Consumer Confidence Indicator ³⁾		medelv=100	feb	98,5 ⁴⁾	92,7 ⁴⁾	93,0 ⁴⁾
Priser						
Konsumentprisindex		1980=100	jan	332,8	-1,4	1,3
Konsumentprisindex, fast ränta		1987=100	jan	217,7	-1,5	1,2
Producentprisindex		2015=100	jan	113,2	-1,0	-0,4
Exportprisindex		2015=100	jan	113,1	-1,5	-0,3
Importprisindex		2015=100	jan	113,9	-2,5	2,2
Prisindex för inhemsk tillgång		2015=100	jan	113,6	-1,6	0,9
Hemmamarknadsprisindex		2015=100	jan	113,1	-0,4	-0,6
Arbetsmarknad, löner						
Sysselsatta 15-74 år	1 000-tal		jan	5 034		0,3
Arbetslösa 15-74 år	1 000-tal		jan	410		16,7
därav heltidsstuderande	1 000-tal		jan	127		-3,8
Arbetade timmar	10 000-tal		jan	13 440		-1,8
Lediga platser, nyanmälda	1 000-tal		jan	118		-11,4
Arbetskostnadsindex, industriarbetare		2008 jan=100	dec	134,8		2,5
Timplön, industriarbetare	kr		dec	191,5		2,3
Finansmarknad						
Utlåning till hushåll ⁵⁾	mdr kr		jan	4 224		5,1
Utlåning till icke-finansiella företag ⁵⁾	mdr kr		jan	2 422		4,6
Lång ränta, 10-åriga statsobligationer	%		feb	-0,05	-0,16 ²⁾	-0,41 ²⁾
Kort ränta, 3-mån statsskuldväxlar	%		feb	-0,15	0,02 ²⁾	0,25 ²⁾
Statsskuldens månadsförändring	mdr kr		jan	-21,0		
Valutakurs, TCW-index		18 nov 1992=100	28 feb	146,3	0,5	2,5

1) Säsongrensade tal 2) Procentenheter 3) Hushållens syn på den egna och den svenska ekonomin 4) Index för resp period 5) Från monetära finansinstitut

Utges av Statistiska centralbyrån, avd för nationalräkenskaper,
Box 24300, 104 51 STOCKHOLM
Tfn 010-479 40 00
Ansvarig utgivare: Elisabeth Hopkins
Redaktör: Johannes Holmberg
Layout: Monica Andersson

Copyright SCB. Citera gärna, men uppge källa.

ISSN 1653-9435

URN:NBN:SE:SCB-2020-A06TI2002_pdf (pdf)